

KAPITOLU 164

ATT DWAR IL-PULIZIJA

ATT biex jirregola l-organizzazzjoni, id-dixxiplina u d-dmirijiet tal-Korp tal-Pulizija, u sabiex jipprovdi għal ħwejjeġ ancillari jew konsegwenzjali għal dan.

12 ta' Mejju, 2017*

ATT [XVIII tal-2017](#) kif emendat bl-Att [XIII tal-2018](#) u [XXXII tal-2018](#).

ARRANGAMENT TAL-ATT

		Artikoli
	Dispożizzjonijiet Ġenerali	1 - 2
Titolu I	Twaqqif	3-7
Titolu II	Ħatriet u Kondizzjonijiet	8-17
Titolu III	Reati	18-21
Titolu IV	Dixxiplina	22-34
Titolu V	Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija	35-36
Titolu VI	Taqsimat Interna dwar l-Awditjar u Investigazzjonijiet	37
	Investigazzjonijiet	
Titolu I	Kodiċijiet ta' Prattika u Interrogazzjonijiet	38-39
Titolu II	Ħarsien ta' Xhieda u ta' Vittmi	40-56
Titolu III	Marki tas-Swaba', Kampjuni u Identifikazzjonijiet	57-63
Titolu IV	Dmirijiet tal-Uffiċjali ta' Kustodja	64-69
	Setgħat fuq il-Propjetà Privata	70-74
	L-Użu tal-Forza	75-81
	Regolamenti, Ordnijiet u Formoli	82-84
	Mixxellanji	85-100
	Pensjonijiet	101-108
	SKEDI	
L-Ewwel Skeda	Ġurament tal-kariga ta' Uffiċjali tal-Pulizija	
It-Tieni Skeda	Reati kontra d-Dixxiplina	
It-Tielet Skeda	Kodiċi ta' Prattika għall-Interrogazzjonijiet ta' Persuni Arrestati	
Ir-Raba' Skeda	Regolamenti tal-1990 dwar il-Pensjonijiet tal-Pulizija	

*Ara l-Avviż Legali 141 tal-2017.

TAQSIMA I

Dispożizzjonijiet Ġenerali

Titolu fil-qosor.	1. It-titolu fil-qosor ta' dan l-Att huwa l-Att dwar il-Pulizija.
Tifsir.	2. (1) F'dan l-Att, kemm-il darba r-rabta tal-kliem ma tkunx titlob xort'ohra: "Bord ta' Governanza tal-Pulizija" tfisser il-Bord ta' Governanza stabbilit bis-saħħa tal-artikolu 5; "Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija" tfisser il-bord stabbilit bis-saħħa tal-artikolu 35; "fond" tfisser kull post, vettura, bastiment, inġenji tal-ajru, opra tal-baħar, inkluża stallazzjoni <i>offshore</i> , jew struttura temporanja jew mobbli; "kampjun mhux intimu" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 350 tal- Kodiċi Kriminali ;
Kap. 9.	"kampjun mhux intimu" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 350 tal- Kodiċi Kriminali ; "Kap Eżekuttiv" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 7(1); "il-Korp" tfisser il-Korp tal-Pulizija ta' Malta; "Kummissarju tal-Pulizija" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 6(1);
Kap. 9.	"kunsens xieraq" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 350 tal- Kodiċi Kriminali ; "membru tal-Korp" tfisser kull uffiċjal tal-pulizija barra mill-Kummissarju; "Ministru" tfisser il-Ministru responsabbli għall-Pulizija; "preskritt" tfisser preskritt b'regolamenti magħmulin taħt dan l-Att; "il-Pulizija" tfisser il-Korp tal-Pulizija ta' Malta; "Stat Membru li jissekonda" tfisser l-Istat Membru tal-Unjoni Ewropea li jawtorizza l-uffiċjali tiegħu jew uffiċjali oħra biex jipparteċipaw f'operazzjonijiet u rindi kongunti mal-Pulizija kif stabbilit taħt l-artikolu 80(1);
Kap. 460.	"Taqsimi Interna dwar l-Awditjar u Investigazzjonijiet" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 37(1); "it-Trattat" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 2 tal- Att dwar l-Unjoni Ewropea ; "uffiċjal gazzettjat" tfisser kull uffiċjal tal-pulizija tar-rank ta' spettur jew fuqu; "uffiċjali sekondati" tfisser uffiċjali jew uffiċjali oħra ta' Stat

Membru li jissekonda;

"uffiċjal tal-pulizija" tfisser kull persuna li tkun isservi fil-Korp, u tinkudi l-Kummissarju;

"l-Unjoni Ewropea" tfisser l-Unjoni Ewropea kif mfissra fit-Trattat;

"xhud protett" tfisser persuna li jkun qed isirilha programm ta' harsien ta' xhud taht l-artikolu 40(1);

(2) Nomenklaturi li jirreferu għall-maskil jinkludu wkoll il-femminil jew l-identità sesswali akkwizita.

TAQSIMA II

Il-Korp tal-Pulizija ta' Malta

TITOLU I

TWAQQIF

3. Għandu jkun hemm Korp tal-Pulizija magħruf bħala l-Korp tal-Pulizija ta' Malta.

Il-Korp tal-Pulizija ta' Malta

4. L-oġġettivi prinċipali tal-Korp huma:

Oġġettivi.

- (a) li jżomm l-ordni u l-kwiet pubbliku, li ma jhallix li jsiru reati, li jgħib 'il quddiem u jwettaq it-tħaris tal-liġijiet, bħala l-ewwel garanzija tad-drittijiet tal-persuni kollha f'Malta, ukoll qabel ma tkun meħtieġa xi azzjoni permezz tas-sistema ġudizzjarja għar-ripressjoni, sanzjoni jew rimedju ta' ksur;
- (b) li jirrispondi minnufih għal kull talba għall-harsien u l-intervent tal-liġi;
- (c) li japplika l-liġi mingħajr diskriminazzjoni fuq kwalunkwe bażi bħal razza, kulur, lingwa, reliġjon, sess, orjentazzjoni sesswali, identità sesswali, diżabbiltà, opinjoni politika jew opinjoni oħra, oriġini nazzjonali jew soċjali, assoċjazzjoni ma' minoranza nazzjonali, proprjetà, twelid jew status ieħor;
- (d) li jgħib 'il quddiem il-koeżistenza ordinata u paċifika tal-persuni kollha f'Malta, filwaqt li jiehu hsieb kif dovut mhux biss tad-drittijiet dwar il-proprjetà privata imma wkoll dwar il-proprjetà pubblika;
- (e) li jfittex li jħares l-ambjent;
- (f) li jgħin, f'limiti raġonevoli, lil kull persuna li tkun qed tfittex l-għajnuna ta' pulizija jew xi uffiċjal pubbliku ieħor ukoll jekk ir-responsabilità biex fl-aħħar mill-aħħar tiġi pprovduta dik l-għajnuna, ma tkunx tappartjeni lill-Korp; u
- (g) li jwettaq onestament u effettivament dawk id-dmirijiet kollha lil assenjati b'dan l-Att jew b'xi liġi oħra.

Il-Bord ta' Governanza tal-Pulizija ta' Malta.

5. (1) Il-Gvern għandu jkun responsabbli għad-direzzjoni strateġika tal-Korp.

(2) Għandu jkun hemm Bord ta' Governanza tal-Pulizija kompost minn ħames membri, li wieħed minnhom ikun il-President, mahtur mill-Prim Ministru wara konsultazzjoni mal-Ministru responsabbli għall-Pulizija, minn fost persuni li jkollhom konoxxenza u esperjenza f'oqsma bħalma huma l-oqsma tal-Pulizija, Ġestjoni Strateġika, Kriminoloġija, Amministrazzjoni Pubblika u l-Ġustizzja Kriminali.

(3) Il-membri għandhom jibqgħu fil-kariga għal perjodu ta' tliet snin mill-1 ta' Jannar tas-sena li għaliha jkunu mahtura u jistgħu jkunu eligibbli għall-ħatra mill-ġdid.

(4) Il-Bord ta' Governanza għandu jiltaqa' mill-inqas darba fix-xahar fil-post li jista' jiġi stabbilit għal dawn il-laqgħat.

(5) Il-*quorum* fil-laqgħat għandu jkun ta' tliet membri.

(6) Il-Kummissarju tal-Pulizija u l-Kap Eżekuttiv għandhom jattendu għal laqgħat tal-Bord f'kapacità *ex officio* u mingħajr id-dritt tal-vot.

(7) Jekk ikun hemm xi vakanza fil-Bord matul is-sena, minhabba f'inkapacità ta' membru tal-Bord li jaqdi l-funzjonijiet tal-kariga tiegħu, mard mentali, imġiba hażina, riżenja, mewt jew għal xi raġuni oħra, il-Prim Ministru, wara konsultazzjoni mal-Ministru, għandu kemm jista' jkun malajr, jahtar persuna oħra biex timla l-post vakanti, u l-persuna hekk mahtura għandha tibqa' fil-kariga għall-bqija taż-żmien tal-kariga:

Izda l-Bord u l-membri għandhom jibqgħu jaġixxu minkejja dik il-vakanza.

(8) Ebda persuna ma tkun kwalifikata biex tinħatar bħala, jew biex tibqa', membru tal-Bord jekk din il-persuna:

- (a) tkun membru tal-Kamra tad-Deputati jew tal-Parlament Ewropew; jew
- (b) tkun għadha sservi bħala Imħallef jew Maġistrat; jew
- (c) tkun legalment interdetta jew inabilitata; jew
- (d) tkun instabet ħatja ta' reat kontra l-fiduċja pubblika, jew ta' serq jew frodi, jew tkun xjentement irċeviet proprjetà miksuba b'serq jew frodi jew ta' tixhim jew ta' hasil tal-flus jew tkun b'xi mod ieħor ġiet ikkundannata għal piena ta' priġunerija; jew
- (e) tkun soġġetta għal skwalifika taħt l-artikolu 320 tal-[Att dwar il-Kumpanniji](#); jew
- (f) ikollha xi interess finanzjarju jew interess ieħor f'xi impriża jew attività li x'aktarx tolqot it-twettiq tal-funzjonijiet tagħha bħala membru tal-Bord:

Kap. 386.

Izda l-Ministru jista' jwarrab l-iskwalifika ta' persuna taħt dan

il-paragrafu jekk tali persuna tiddikjara l-interess, u dik id-dikjarazzjoni u r-rinunzja jiġu ppubblikati fil-Gazzetta.

(9) Il-Bord għandu jkollu l-funzjonijiet li ġejjin:

- (a) jiżviluppa l-viżjoni fit-tul, l-iskop u d-direzzjoni tal-Korp;
- (b) jiżviluppa dokument strateġiku fit-tul;
- (c) jagħti parir dwar kwalunkwe rakkomandazzjoni miġjuba quddiemu; u
- (d) japprova linji politiċi organizzattivi ewlenin:

Iżda d-dokumenti strateġiċi msemmija fl-paragrafi (a) u (b) għandhom jiġu mibgħuta lill-Ministru għall-approvazzjoni tiegħu.

(10) Il-Bord għandu jippreżenta rapport annwali ta' ħidma lill-Ministru u l-imsemmi rapport għandu jitqiegħed fuq il-Mejda tal-Kamra tad-Deputati u għandu jiġi diskuss f'mhux aktar minn seduta waħda fi żmien sitt xhur wara li jkun gie hekk imqiegħed.

(11) Il-Bord għandu jissottometti d-dokumenti strateġiċi tiegħu lill-Ministru u l-imsemmija dokumenti strateġiċi għandhom jiġu preżentati mill-Ministru lill-Kumitat għall-Affarjiet Soċjali tal-Kamra tad-Deputati.

6. (1) Għandu jkun hemm Kummissarju tal-Pulizija, hawn iżjed 'il quddiem imsejjah "il-Kummissarju", li għandu jkun ikkummissjonat sabiex imexxi u jiggwida l-Korp, kif ukoll jirregola l-hatriet, id-dmirijiet u d-dixxiplina tal-Korp.

Il-Kummissarju tal-Pulizija.

(2) Il-Kummissarju għandu jinħatar mill-Prim Ministru. Il-Kummissarju għandu jzomm il-kariga għal perjodu ta' ħames snin u jista' jkun eliġibbli għal hatra mill-ġdid.

(3) Il-Kummissarju jkun meġġun minn dak l-ghadd ta' Deputati Kummissarji, Assistenti Kummissarji u dawk l-uffiċjali tal-pulizija l-oħra ta' dawk ir-rankijiet li jistgħu minn żmien għal żmien ikunu approvati mill-Ministru.

(4) Il-Kummissarju jista' wkoll ikun assistit minn speċjalisti tekniċi li jistgħu jiġu appuntati minn barra l-Korp.

(5) Il-Ministru jista' jagħmel regolamenti li jirregolaw il-hatra ta' dawn l-ispeċjalisti tekniċi.

(6) Il-Kummissarju għandu jirrappreżenta lill-Korp f'kull proċediment ġudizzjarju.

(7) Il-Kummissarju jista' jiddelega, kompletament jew parzjalment, kwalunkwe waħda mis-setgħat, funzjonijiet jew awtoritajiet assenjati lilu b'dan l-Att.

(8) Il-Kummissarju flimkien mal-Kap Eżekuttiv għandu jibgħat il-business plan lill-Bord ta' Governanza tal-Pulizija.

Kap Eżekuttiv.

7. (1) Għandu jkun hemm Kap Eżekuttiv li għandu jkun responsabbli għall-kwistjonijiet operattivi u amministrattivi kollha, esklużi attivitajiet relatati mal-pulizija.

(2) Il-Kap Eżekuttiv għandu jirrapporta lill-Kummissarju.

(3) Il-Ministru jista' b'regolamenti jirregola d-doveri u l-kundizzjonijiet tal-hatra tal-Kap Eżekuttiv.

TITOLU II

HATRIET U KONDIZZJONIJIET

Hatriet.

8. (1) Minkejja kull dispożizzjoni oħra ta' xi liġi, regolament jew ordni, il-hatra tal-uffiċjali kollha tal-pulizija għandha tkun soġġetta għal dawk il-kondizzjonijiet, htigiet u *standards* li l-Ministru jista' jippreskrivi b'dan l-Att jew b'regolamenti jew ordnijiet magħmulin taht dan l-Att.

(2) Il-Ministru jista' b'regolamenti jirregola kull hatra oħra li huwa jista' jistabbilixxi.

Kuntistabbli ta' riserva.

9. (1) Il-Ministru jista' b'regolamenti jistabbilixxi l-kondizzjonijiet li permezz tagħhom kuntistabbli ta' riserva jistgħu jkunu ingaġġati.

(2) Kuntistabbli ta' riserva jithallas *allowance* għax-xogħol li jagħmel.

(3) L-istess liġijiet, regoli u regolamenti bħalma japplikaw għall-uffiċjali tal-pulizija regolari għandhom japplikaw *mutatis mutandis* għal kuntistabbli ta' riserva.

Ubbidjenza.

10. (1) Kull membru tal-Korp għandu, fl-esekuzzjoni tad-dmirijiet tiegħu, jobdi l-ordnijiet leġittimi tas-superjuri leġittimi tiegħu.

(2) Ordni mogħtija lil xi membru tal-Korp mis-superjur leġittmu tiegħu għandha titqies bħala waħda leġittima, kemm-il darba din ma tkunx b'mod ċar kuntrarja għal xi dispożizzjoni espressa tal-liġi jew xi ordni tal-Qorti.

Status ta' uffiċjal tal-pulizija.

11. Kull uffiċjal tal-pulizija għandu jitqies li jkun uffiċjal tal-pulizija fil-ħinijiet kollha u għandu jiddedika ħinu kollu għas-servizz tal-Korp u m'għandux jagħmel xi xogħol ieħor, kemm-il darba ma jkunx inkiseb permess bil-quddiem u bil-miktub mingħand il-Kummissarju.

Assenjament ta' dmirijiet.

12. Kull membru tal-Korp għandu jiġi assenjat dmirijiet skont il-kompetenza, il-ħiliet, l-għarfien, l-esperjenza u l-esiġenzi tal-Korp.

Taħriġ.

13. (1) Kull membru tal-Korp għandu joqgħod għal żvilupp professjonali kontinwu u għandu jattendi dak it-taħriġ u jikseb dik il-valutazzjoni kif jista' jiġi preskritt.

(2) Jistgħu jsiru testijiet tul perjodu ta' żmien fuq bażi ta' stima sabiex tiġi evalwata l-effiċenzja u l-kapaċità professjonali tal-membri tal-Korp u dawn jistgħu jinkludu testijiet mediċi u fiżiċi ta' rutina

sabiex jiġi aċċertat kemm dawn ikunu adatti għal mal-Korp.

14. (1) Qabel ma jibda jaqdi dmirijietu meta jinħatar, kull membru ġdid tal-Korp, jew li jkun ammess mill-ġdid, għandu jieħu l-gurament tal-kariga li hemm fl-Ewwel Skeda, liema gurament għandu jittiehed u jiġi ffirmat mill-uffiċjali kollha quddiem persuna li jkollha s-setgħa kif tmiss il-liġi li tagħti gurament.

Gurament tal-kariga.

(2) Il-persuni kollha li mhumieq membri tal-korp inklużi speċjalisti tekniċi għandhom ikunu marbuta bid-dispożizzjonijiet tal-[Att dwar Segretezza Professjonali](#).

Kap. 377.

15. (1) Membru tal-Korp li jixtieq jirriżenja jew jirtira mid-dmirijiet tiegħu għandu jagħti lill-Ministru dak l-avviż bil-quddiem, li ma jeċċedix it-tletin ġurnata, skont ma l-Ministru jista' jkun jehtieg b'avviż fil-Gazzetta, dwar il-ħsieb li jkollu li jirriżenja jew li jirtira minn dmirijietu, skont il-każ, u jagħti raġunijiet għal dan.

Riżenji.

(2) Il-Ministru għandu jagħti permess lil kull membru tal-Korp għar-riżenja jew l-irtirar tiegħu wara li jiskadi l-perjodu hekk meħtieġ kemm-il darba dak il-membri -

- (a) ma jkunx is-suġġett ta' proċeduri dixxiplinari quddiem il-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku li ma jkunx għadhom ġew deċiżi; jew
- (b) ma jkunx akkużat b'reat ta' konjizzjoni ta' qorti ta' ġurisdizzjoni kriminali; jew
- (c) ma jkunx xort'ohra irrenda ruħu hekk li jista' jiġi mkeċċi jew imneħħi mill-Korp,

f'liema każijiet il-Ministru jista' jew jibqa' ma jagħtix il-permess tiegħu sakemm il-proċeduri, is-smiġħ fil-qorti jew il-proċeduri ta' tkeċċija ma jkunx intemmew, jew inkella jagħti dak il-permess taħt kondizzjonijiet speċifikati.

(3) Membru tal-Korp li ż-żmien tal-avviż tiegħu jagħlaq matul il-ġrajja jew periklu ta' ġrajja ta' ostilitajiet, disordni intern, jew emerġenza gravi ohra ta' kull xorta, jista' jiġi miżmum u s-servizz tiegħu mtawwal għal dak iż-żmien ieħor, ta' mhux iktar minn tnax-il xahar, skont ma l-Ministru jista' jordna.

16. Il-Prim Ministru jkun jista' fuq ir-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku jneħħi mill-kariga tiegħu f'kull żmien uffiċjal tal-pulizija li -

Tneħħija mill-kariga.

- (a) ma jkunx ta' indikazzjoni li jkun, jew li jkun waqaf milli jkun, uffiċjal tal-pulizija effiċjenti; jew
- (b) ma jkunx jista' minhabba f'xi mard tal-moħħ jew tal-ġisem jaqdi d-dmirijiet tal-kariga tiegħu meta dak il-mard x'aktarx li jkun permanenti; jew
- (c) jkun meqjus, wara li jiġu kkunsidrati l-kondizzjonijiet tal-Korp, l-utilità tal-uffiċjal għall-Korp, u ċ-ċirkostanzi kollha tal-każ, li ma għandux fl-interess pubbliku jibqa' jservi aktar bħala membru tal-Korp.

17. Meta uffiċjal tal-Pulizija jieqaf milli jkollu u jeżerċita l-kariga tiegħu, huwa għandu minnufih jikkunsinna lura l-oġġetti kollha li

Uniformijiet u proviżjonijiet ohra.

jappartjenu lill-Korp li ġew ipprovduti lilu u f'każ li l-uffiċjal jonqos milli jagħmel dan, huwa jkun haṭi ta' reat kriminali skont l-artikolu 20.

TITOLU III

REATI

Reati.

18. (1) Kull uffiċjal tal-pulizija li -

- (a) meta jkun jaf b'xi ammutinament jew sedizzjoni fost il-Korp ma jagħmilx hiltu kollha biex irażżan dak l-ammutinament jew sedizzjoni; jew
- (b) meta jkun jaf b'xi ammutinament jew sedizzjoni maḥsuba fost il-Korp, ma jagħtix, mingħajr dewmien, tagħrif dwar dan l-uffiċjali superjuri tiegħu; jew
- (c) meta jkun preżenti f'xi ġemgħat ta' nies b'tendenza għal irvell ma jagħmilx hiltu kollha biex irażżan dawk il-ġemgħat; jew
- (d) jaħrab; jew
- (e) jipperswadi, jipprokura, jassisti jew jittanta li jipperswadi, jipprokura jew jassisti xi uffiċjal tal-Pulizija biex jaħrab; jew
- (f) meta jkun jaf li xi uffiċjal tal-pulizija jkun haṭab jew ikollu l-ħsieb li jaħrab, ma jagħtix bla dewmien tagħrif lill-uffiċjal superjuri tiegħu; jew
- (g) isawwat lil, jew juża vjolenza kontra uffiċjal ieħor, waqt li dan l-uffiċjal ikun qed jaqdi dmirijietu,

ikun haṭi ta' reat kriminali u jehel, meta jinsab haṭi, priġunerija għal żmien ta' mhux iżjed minn sentejn.

(2) Ebda uffiċjal tal-pulizija ma għandu jinsab haṭi tar-reat ta' hrib kemm-il darba l-qorti ma tkunx sodisfatta li kien hemm il-ħsieb min-naħa ta' dak l-uffiċjal li ma jergax lura fil-Korp.

(3) Għandha tkun tapplika l-piena kkontemplata fs-subartikolu (1) kemm-il darba l-fatt ma jkunx jikkostitwixxi reat kriminali aktar serju taħt il-[Kodiċi Kriminali](#) jew taħt xi liġi oħra, u f'liema każ ikunu japplikaw dak il-Kodiċi jew dik il-liġi l-oħra.

Kap. 9.

Reati kriminali.

19. Kull persuna li -

- (a) tikkaguna jew tittanta li tikkaguna, jew tagħmel att maḥsub biex tikkaguna diżordni jew diviżjoni fost l-uffiċjali tal-pulizija; jew
- (b) thaġjar jew tittanta li thaġjar jew tagħmel att maḥsub biex thaġjar uffiċjal tal-pulizija biex ma jagħtix is-servizz tiegħu jew biex jikkommetti reat kontra d-dixxiplina,

tkun haṭja ta' reat kriminali u tehel, meta tinsab haṭja, priġunerija għal żmien ta' mhux aktar minn sena.

Reati oħra.

20. (1) Kull persuna li tirrifjuta jew li xjentement tonqos milli tħares ordni mogħtija skont l-artikolu 17, tkun haṭja ta' reat kriminali u

tehel, meta tinsab hatja, prigunerija għal żmien mhux iżjed minn sitt xhur, jew multa ta' mhux iżjed minn elf u hamest mitt euro (€1,500), jew dik il-multa u prigunerija flimkien.

(2) Kull persuna li b'negligenza tonqos milli trodd lura kwalunkwe oġġett skont l-artikolu 17 għandha tkun responsabbli li tħallas bħala dejn ċivili lill-Korp il-valur tal-oġġett mhux irritornat.

21. Kull persuna li tagħti xhieda falza taht ġurament quddiem persuna li jkollha s-setgħa kif tmiss il-liġi li tagħti ġurament, tkun hatja ta' reat kriminali u tehel, meta tinsab hatja, perjodu ta' prigunerija għal mhux iżjed minn sentejn u interdizzjoni ġenerali.

Xhieda falza taht ġurament.

TITOLU IV

DIXXIPLINA

22. (1) Il-proċeduri dixxiplinari għandhom jiġu regolati skont l-artikolu 110 tal-Kostituzzjoni.

Proċeduri ġenerali.

(2) Meta jiġu delegati setgħat sabiex tiġi eżerċitata azzjoni dixxiplinarja skont id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 110 tal-Kostituzzjoni, il-bord dixxiplinari għandu, sakemm ma jkunx iddikjarat mod ieħor fl-istrument tad-delega, isegwi l-proċeduri u għandu jkollu l-poteri kif imsemmi fl-artikoli li ġejjin ta' dan it-Titolu:

Iżda, il-Kummissarju jista', f'ċirkostanzi eċċezzjonali inkluż emergenza nazzjonali, jagħti dawk l-istruzzjonijiet neċessarji li jistgħu jkunu meħtieġa sabiex iwieġbu għal din l-emergenza nazzjonali fl-interess tas-sigurtà nazzjonali.

23. (1) Kull meta jkun meħtieġ, il-Kummissarju għandu jahtar bord ta' dixxiplina magħmul minn tliet membri, li wieħed minnhom ikun *Chairperson*, li għandhom jiġu mahtura mill-Kummissarju minn fost il-membri tal-Korp.

Bord ta' dixxiplina.

(2) Għall-finijiet tas-subartikolu (1), il-Kummissarju għandu jahtar ukoll *Chairperson* sostitut u membri sostituti oħrajn skont il-meħtieġa.

(3) Il-membri għandhom jibqgħu fil-kariga għal perjodu ta' sentejn mill-1 ta' Jannar tas-sena li għaliha jkunu mahtura u jistgħu jkunu eliġibbli għall-ħatra mill-ġdid.

(4) Minkejja kull dispożizzjoni oħra tal-liġi, regolament u ordni, il-bord ta' dixxiplina għandu jirregola l-proċedura tiegħu stess, liema proċedura għandha tiġi ppubblikata:

Iżda, jekk xi membru tal-bord ta' dixxiplina huwa s-superjur dirett tal-uffiċjal jew ikun qarib mid-demmi jew bi żwieġ, sar-raba' grad inkluż, ta' dan l-uffiċjal jew ikollu xi interess professjonali fil-proċeduri, għajr bħala membru tal-bord ta' dixxiplina, l-imsemmi membru għandu minnufih jagħmel dikjarazzjoni ta' dik ir-relazzjoni jew interess lill-bord ta' dixxiplina u dik id-dikjarazzjoni għandha titnizzel fil-minuti. Dan il-membri għandu jastjeni milli jipparteċipa fil-proċedimenti u d-deliberazzjonijiet tal-bord ta' dixxiplina fuq kull kwistjoni li għandha x'taqsam ma' dan l-uffiċjal u mill-votazzjoni

fuqhom, u għandu jiġi sostitwit minn membru sostitut.

(5) Kull meta membru ma jkunx jista' jattendi jew ikun se jastjeni milli jipparteċipa bħala *chairperson* jew membru tal-bord ta' dixxiplina, għandu jkun sostitwit minn membru sostitut.

(6) Jekk xi membru tal-bord ta' dixxiplina jkun inkapaċi li jaqdi l-funzjonijiet tal-kariga, minhabba mard mentali, imġiba ħażina, mewt, riżenja jew kwalunkwe raġuni oħra, il-Kummissarju, għandu kemm jista' jkun malajr, jahtar persuna oħra minn wieħed mill-membri sostituti sabiex jimla l-vakanza, u l-persuna hekk mahtura għandha tibqa' fil-kariga għall-bqija taż-żmien tal-kariga.

Proċedimenti
quddiem il-
Kummissarju jew
bord ta' dixxiplina.

24. (1) Kull membru tal-Korp li jikkommetti xi reat imsemmi fit-Tieni Skeda għandu jiġi akkużat b'reat kontra d-dixxiplina.

L.S. 0.01

(2) Jekk ir-reat imwettaq skont is-subartikolu (1) huwa reat serju, għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet tar-[Regolamenti dwar il-Kummissjoni tas-Servizz Pubbliku](#).

(3) Jekk ir-reat imwettaq huwa reat ieħor minbarra reat serju, il-persuna li tikkommetti dan ir-reat tista' tidher quddiem bord ta' dixxiplina mahtur mill-Kummissarju.

Ġbir ta' provi.

25. (1) Il-Kummissarju jista' jiġbor il-provi personalment jew għandu jahtar bord ta' dixxiplina biex jiġbor il-provi u jirrakkomanda l-piena relattiva, jekk ikun hemm, applikabbli għall-każ.

(2) Il-Kummissarju jew il-bord ta' dixxiplina li jkun ġie appuntat kif hawn qabel imsemmi, skont il-każ, ikollu s-setgħa u l-awtorità li jisma' x-xhieda bil-ġurament, u mandat iffirmit mill-Kummissarju jew mill-bord ta' dixxiplina, skont il-każ, ikun ekwivalenti għal taħrika ta' xhieda mahruġa biex tobbliga l-attenzenza ta' xhieda jew biex tobbligahom jipproduċu dokumenti jew esibiti oħra.

(3) L-ebda persuna li tkun ġiet imħarrka bħala xhud ma tkun obbligata li twieġeb għal xi mistoqsija jew li ġġib magħha xi dokument jew xi ħaġa oħra li bihom tista' tinkrimina ruħha u kull tali persuna jkollha l-jedd, dwar kull xhieda mogħtija minnha, għall-privileġġi kollha li jkollu xhud li jkun qed jixhed fi proċeduri kriminali quddiem il-Qorti tal-Maġistrati. Bl-istess mod, ix-xhud ikollu l-istess dmirijiet daqslikieku jkun ġie mħarrek fi proċeduri kriminali quddiem il-Qorti tal-Maġistrati.

(4) Kull min jixhed falz bil-ġurament quddiem il-Kummissarju jew il-bord ta' dixxiplina li jkun ġie appuntat kif hawn qabel imsemmi, ikun ħati ta' reat kriminali u jehel, meta jinsab ħati, żmien ta' priġunerija ta' mhux iżjed minn sentejn u interdizzjoni ġenerali.

Prosekuzzjoni u
difiza.

26. Fi proċedimenti li jsiru quddiem il-Kummissarju jew il-bord ta' dixxiplina taħt l-artikolu 23 -

(a) ikun uffiċjal ta' rank ogħla minn dak tal-uffiċjal akkużat li jiġi mqabbaż jirrappreżenta lin-naħa tal-prosekuzzjoni u biex iressaq il-provi li jsostnu l-akkuża;

- (b) l-uffiċjal akkużat jista' jiddefendi lilu nnifsu, jew bl-assistenza ta' xi avukat, prokuratur legali jew xi uffiċjal tal-pulizija iehor li jagħzel hu nnifsu, jew rappreżentant ta' *trade union*.

27. (1) L-uffiċjal akkużat jista' jsejjah ix-xhieda tiegħu u jagħmel il-kontro-eżami ta' xhieda li jingiebu kontribut taht l-istess kondizzjonijiet li japplikaw għall-prosekuzzjoni u għal dan l-iskop il-Kummissarju jew il-bord ta' dixxiplina, skont il-każ, għandu jgħid it-taħrika għal dawk ix-xhieda.

Provi u regoli proċedurali.

(2) Qabel ma jagħti d-deċiżjoni tiegħu u l-piena, il-Kummissarju għandu jisma' s-sottomissjonijiet finali tal-prosekuzzjoni u tad-difiża fuq il-mertu u fuq il-piena li tista' tingħata, jekk ikun il-każ.

(3) Għandhom jittiehdu noti sommarji dwar il-proċeduri mill-uffiċjal li jippresjedi, li għandu jiffirmahom u jehmiżhom mal-inkartament tal-każ.

(4) Id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (2) għandhom ukoll japplikaw għall-bord ta' dixxiplina qabel ma jkun ippreżenta l-fehma tiegħu lill-Kummissarju skont ma hemm previst fl-artikolu 28.

28. Il-bord ta' dixxiplina mahtur skont l-artikolu 23(1) għandu dejjem jibgħat lill-Kummissarju l-inkartament relattiv flimkien mal-opinjoni tiegħu dwar il-mertu tal-każ u fuq il-piena, jekk ikun il-każ, li l-bord ikun irrakkomanda.

Każijiet delegati.

29. Il-Kummissarju jista' jaddotta r-rakkomandazzjoni jew jibdilha, jew billi jiċhad il-każ u jillibera l-uffiċjal akkużat jew billi jnaqqas il-piena, jekk ikun hemm waħda.

Setgħa tal-Kummissarju.

30. Kull proċediment dixxiplinari meħud kontra xi membru tal-Korp għandu jkun mingħajr preġudizzju għal kull proċediment li jista' jittiehed kontribut taht id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi Kriminali jew ta' xi liġi oħra, u kull proċediment meħud taht il-Kodiċi Kriminali jew taht xi liġi oħra għandu jkun mingħajr preġudizzju għal kull proċediment dixxiplinari għall-istess fatt.

Indipendenza ta' azzjonijiet.

Kap. 9.

31. Il-pieni li jistgħu jingħataw fi proċedimenti quddiem il-Kummissarju huma dawn li ġejjin:

Pieni.

- (a) multa ta' mhux iżjed minn sebat ijiem paga;
- (b) twaqqif tal-granet ta' mistrieħ ta' kull ġimgħa, għal mhux aktar minn sebat ijiem;
- (c) ċanfira iebsa;
- (d) ċanfira;
- (e) twissija.

32. (1) Fil-każ ta' reati serji, jistgħu jingħataw il-pieni li ġejjin:

Pieni esklużi.

- (a) tkeċċija; jew
- (b) talba għal riżenja, sew minnufih sew f'dik id-data li tista' tiġi speċifikata fid-deċiżjoni, bħala alternattiva għat-tkeċċija; jew
- (c) tnaqqis fir-rank jew fl-anzjanità; jew
- (d) differiment ta' inkrement jew it-tnaqqis fir-rata tal-

paga tal-ħati.

(2) Il-pieni msemmija fis-subartikolu (1), għandhom ikunu rakkomandati biss mill-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku skont l-artikolu 110 tal-Kostituzzjoni.

(3) Id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (1) ma jipprekludux il-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku milli timponi piena elenkata fl-artikolu 31.

Notifika.

33. (1) Jistgħu jinb dew proċedimenti dixxiplinari quddiem il-Kummissarju fi żmien tliet xhur mid-data meta jsir ir-reat kontra d-dixxiplina.

(2) L-uffiċjal li kontra tiegħu jkunu bdew proċeduri dixxiplinari, għandu jkun notifikat bl-akkuża maħruġa kontriha sa mhux aktar tard minn tliet xhur mit-tweġġ tar-reat.

Thassir minn
records personali.

34. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-Att dwar Ġieħ ir-Repubblika, reat kontra d-dixxiplina ttrattat mill-bord ta' dixxiplina m'għandux jibqa' jidher fir-rekord personali tal-uffiċjal wara li jgħaddu sittax-il xahar fil-każ ta' offiża gravi u għaxar xhur fil-każ ta' offiża minuri jekk l-uffiċjal ma jkunx instab ħati ta' reat ieħor matul dak il-perjodu.

Titolu V

Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija

Bord Indipendenti
għall-Ilmenti dwar
il-Pulizija.
Emendat:
[XXXII.2018.18.](#)

35. (1) Ikun hemm Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija magħmul minn tliet membri, li wieħed minnhom ikun ic-*Chairperson*, maħtur mill-President ta' Malta li jaġixxi fuq il-parir tal-Ministru.

(2) Il-membri għandhom jibqgħu fil-kariga għal perjodu ta' tliet snin mill-1 ta' Jannar tas-sena li għaliha jkunu maħtura u jistgħu jerġgħu jiġu maħtura.

(3) Iċ-*Chairperson* tal-Bord għandu jkun Imħallef jew Maġistrat irtirat. Ebda persuna ma tkun kwalifikata biex tkun appuntata bħala, jew biex tibqa', membru tal-Bord jekk tkun uffiċjal pubbliku, jew xi membru, uffiċjal jew impjegat ta' korp magħqud jew stabbilit bil-liġi, jew Imħallef jew Maġistrat li għadhom iservu jew membru tal-Kamra tad-Deputati jew membru ta' Kunsill Lokali.

(4) Jekk ikun hemm xi vakanza fil-Bord matul it-terminu tal-ħatra, minhabba mewt, riżenja, jew għal xi raġuni oħra, il-President għandu, malajr kemm ikun prattikabbli, jahtar persuna oħra biex timla l-vakanza u l-persuna hekk appuntata għandha tibqa' fil-kariga għall-bqija tal-kariga tal-predeċessor tagħha:

Iżda l-Bord għandu jkompli jaġixxi minkejja kull vakanza bħal din.

(5) Membru tal-Bord jista' jitneħħa mill-kariga mill-President li jaġixxi fuq il-parir tal-Ministru għar-raġuni ta' inkapaċità li jaqdi l-

funzjonijiet tal-kariga tiegħu, kemm jekk għal mard mentali jew fiżiku jew għal xi raġuni oħra jew għal imġiba hażina.

(5A) (a) Għandu jkun hemm dak l-ghadd ta' awli tal-Bord skont ma jista' jordna l-Ministru.

(b) Meta jkun hemm iktar minn awla waħda tal-Bord, il-kazijiet għandhom jiġu assenjati lid-diversi awli skont dawk ir-regoli li jista' jordna l-Ministru.

(c) Kull awla tal-Bord tkun magħmula minn *Chairperson* u żewġ membri oħra skont ma hemm provdut fis-subartikoli (1) sa (3), li flimkien mad-dispożizzjonijiet l-oħra kollha ta' dan l-Att minbarra dan is-subartikolu għandhom japplikaw fir-rigward ta' kull awla bħallikieku referenza li hemm fih għall-Bord kienet referenza għal awla tal-Bord.

(6) Il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija għandu jkun assistit minn Uffiċċju Legali u l-persunal amministrattiv meħtieġ.

(7) Il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija għandu jkollu s-setgħa li:

- (a) jharrek xhieda li għandhom jinstemgħu bil-ġurament; u
- (b) jagħti l-ġurament lil kull xhud u lil kull persuna kkonċernata fl-investigazzjoni tal-ilment u li jehtieg li jixhdu.

(8) It-taħrikiet biex persuni jidhru bħala xhieda jista' jkollhom dak il-format kif deċiż mill-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija.

(9) Tahrika tista' tiġi notifikata jew bl-idejn jew bil-posta. Meta din tiġi notifikata bl-idejn ikun biżżejjed li tingħata prova tan-notifika permezz ta' prova li t-tahrika tkun thalliet għand persuna li tkun għalqet is-sittax-il sena fil-post ta' residenza jew tan-negozju tal-persuna mharrika u jekk din tiġi notifikata bil-posta jkun biżżejjed li tingħata prova tan-notifika permezz ta' xhieda li t-tahrika kienet indirizzata u impustata kif imiss.

(10) Kull min ikun imharrek kif hawn qabel imsemmi imma jiċhad, jew mingħajr raġuni suffiċjenti jonqos, milli jattendi fil-hin u l-post imsemmi fit-tahrika, jew jiċhad, mingħajr raġuni suffiċjenti, milli jwieġeb jew milli jwieġeb f'kull dettall u sodisfaċentement, bl-aħjar mod li jaf u jifhem, kull mistoqsija li ssirlu minn jew bi ftehim mal-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija, jew jiċhad jew jonqos, mingħajr raġuni suffiċjenti, milli jgħib xi dokument li huwa kien meħtieġ iġib mill-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija jew bi ftehim miegħu, jehel, meta jinsab hati, multa ta' mhux iżjed minn mitejn u ħamsin euro (€250) jew prigunerija għal żmien mhux iżjed minn xahar jew għal dik il-multu u prigunerija flimkien:

Izda, mingħajr preġudizzju għall-ġeneralità tad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (7)(b), ebda persuna li tkun qiegħda

tagħti x-xhieda tagħha quddiem il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija ma tista' tkun imġieghla twieġeb għal ebda mistoqsija li x'aktarx tesponiha għal prosekuzzjoni kriminali, u kull tali persuna għandu jkollha jedd, għar-rigward ta' xhieda mogħtija minnha quddiem il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija, għall-istess privileġġi li jkollu xhud li jixhed quddiem qorti tal-ġustizzja.

(11) Ma għandhom jinbdew ebda proċedimenti għar-rigward ta' xi reat konra s-subartikolu (10) mingħajr il-qbil tal-Avukat Ġenerali.

Funzjonijiet tal-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija.
Emendat:
[XIII.2018.27.](#)

36. (1) Il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija għandu jkollu l-funzjonijiet li ġejjin:

- (a) li jinvestiga u jirrapporta malajr kull materja li tirrigwarda l-aġir tal-Korp jew xi membru tiegħu jew fuq inizjattiva tiegħu stess dwar kull materja riferita mill-Ministru jew wara ilment u, jew talba li l-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija jista' jirċievi;
- (b) li jinvestiga u jirrapporta dwar kwalunkwe ilment magħmul lill-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija minn uffiċjal kontra trattament meqjus bħala ta' preġudizzju jew diskriminatorju, jew li jista' jkun il-kawża ta' tbatija bla bżonn;
- (c) li jitlob, jekk ikun hemm bżonn, fi kwalunkwe stadju, il-kollaborazzjoni u, jew l-assistenza tat-Taqsima Interna dwar l-Awditjar u Investigazzjonijiet;
- (d) li jissorvelja r-relazzjonijiet bejn il-Korp tal-Pulizija u l-pubbliku;
- (e) li jimmonitorja, jissorvelja u jżur kwalunkwe ċelel fejn il-persuni huma jew jistgħu jkunu detenuti u biex jirrapporta dwar dan lill-Bord ta' Governanza u lill-Ministru;
- (f) li jwettaq kull funzjoni oħra li tista' tiġi assenjata lill-bir-regolamenti, jew b'xi istruzzjonijiet speċifiċi bil-miktub mill-Ministru;
- (g) li jirrakkomanda, fid-deċiżjonijiet tiegħu, kull azzjoni li tkun meqjusa bħala xierqa, u għandu jibgħat ir-rakkomandazzjonijiet tiegħu lill-Ministru u lill-Kumitat dwar l-Affarijiet Soċjali dwar kull ilment u, jew talba riċevuta;
- (h) li jisma' appelli minn deċiżjonijiet tal-bord ta' dixxiplina sakemm appell minn dik id-deċiżjoni jkun ġie ppreżentat fi żmien hmistax-il jum mid-data tan-notifikazzjoni tad-deċiżjoni;
- (i) li jirreferi s-sejbiet tiegħu lill-Avukat Ġenerali u lill-Kummissarju tal-Pulizija, fejn jirriżulta li l-kwistjoni tista' tinvolvi proċedimenti kriminali; u
- (j) li jibgħat rapport annwali lill-Ministru, lill-Kummissarju tal-Pulizija u lill-Kumitat dwar l-Affarijiet Soċjali.

(2) Il-Kummissarju jew kull uffiċjal tal-pulizija jew xi impjegat

ċivili jistgħu jintalbu biex jidhru quddiem il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija sabiex iwieġbu mistoqsijiet u sabiex jipprovdu informazzjoni li tista' tkun rilevanti għall-imsemmi Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija fl-esekuzzjoni tad-doveri tiegħu.

(3) Kull min ikun għamel l-ilment jista' wkoll jiġi mistieden sabiex jidher quddiem il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija u sabiex jagħti aktar informazzjoni.

(4) Minkejja d-dispożizzjonijiet l-oħra ta' dan it-Titolu, il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija m'għandu qatt jispezzjona jew jitlob il-produzzjoni ta' xi dokument eżentat skont artikolu 637(3) sa (6), iż-żewġ subartikoli inklużi, tal-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#) u lanqas ma għandu jehtieg ebda uffiċjal tal-pulizija li jagħti kull informazzjoni li tinsab f'xi dokument bħal dan.

Kap. 12.

(5) Il-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija m'għandu qatt jitlob il-produzzjoni ta' xi dokument marbut ma' investigazzjoni kriminali jew jitlob jew li jingħata informazzjoni dwar kwalunkwe investigazzjoni kriminali bħal din.

(6) L-appell għandu jiġi konkluż fi żmien sitt xhur minn meta l-uffiċjal ikun ġie notifikat bid-deċiżjoni tal-bord ta' dixxiplina.

(7) Ma għandhiex tittiehed konjizzjoni ta' ilment, kemm-il darba dan l-ilment ma jsirx fi żmien tnax-il xahar wara li min jagħmel l-ilment sar jaf għall-ewwel darba bil-kwistjonijiet li jkun qed jilmenta dwarhom; iżda l-Bord jista' jmexxi s'tharriġ fuq ilment li ma jkunx sar matul dak iż-żmien jekk huwa jqis li jkun hemm ċirkostanzi speċjali li jkunu jiġġustifikaw li jsir dak l-istharriġ.

TITOLU VI

TAQSIMA INTERNA DWAR L-AWDITJAR U INVESTIGAZZJONIJIET

37. (1) F'dan it-Titolu l-kliem "Taqsimi Interni dwar l-Awditjar u Investigazzjonijiet" ifissru d-dipartiment intern fil-Korp tal-Pulizija li jkun fdat bis-sorveljanza interna tal-attivitajiet tal-Korp sabiex ikun żgurat li huwa *accountable*.

Taqsimi Interni
dwar l-Awditjar u
Investigaz-
zjonijiet.

(2) It-Taqsimi Interni dwar l-Awditjar u Investigazzjonijiet għandha titwaqqaf fil-Korp sabiex tiċċekkja proċessi u proċeduri interni u kif ukoll tinvestiga kull ilment li jsir kontra uffiċjali tal-pulizija mill-membri tal-pubbliku jew minn xi membru tal-Korp.

(3) Hekk kif tirċievi l-ilment, it-Taqsimi Interni dwar l-Awditjar u Investigazzjonijiet għandha tinforma kemm jista' jkun malajr lill-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija.

(4) It-Taqsimi Interni dwar l-Awditjar u Investigazzjonijiet għandha kemm jista' jkun malajr, wara li tkun ikkonkludiet investigazzjoni fuq ilment, tittrasmetti rapport u r-rakkomandazzjonijiet tagħha lill-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija, jew lill-Kap Eżekuttiv skont kif ikun il-każ. Kopja tar-

rapport u tar-rakkomandazzjonijiet għandha tiġi mibgħuta wkoll lill-Kummissarju tal-Pulizija.

TAQSIMA III

Investigazzjonijiet

TITOLU I

KODIĊIJET TA' PRATTIKA U INTERROGAZZJONIJIET

Kodiċijiet ta' prattika.

38. (1) Il-Ministru jista' b'regolamenti johroġ kodiċijiet ta' prattika f'dak li għandu x'jaqsam -

- (a) mal-eżerċizzju minn uffiċjali tal-pulizija ta' poteri statutorji -
 - (i) li jfittxu fuq persuna mingħajr ma qabel jarrestawha;
 - (ii) li jfittxu fuq vettura mingħajr ma jagħmlu arrest;
- (b) id-detenzjoni, it-trattament, l-interrogazzjoni u l-identifikazzjoni ta' persuni minn uffiċjali tal-pulizija;
- (c) it-tiftix li jista' jsir go xi fond minn uffiċjali tal-pulizija; u
- (d) il-qbid ta' proprjetà li tinstab minn uffiċjali tal-pulizija fuq xi persuna jew go xi fond.

(2) Il-Kodiċi ta' Prattika għall-Interrogazzjoni ta' Persuni Arrestati li hemm fit-Tielet Skeda għandu jitqies bħala Kodiċi ta' Prattika mahruġ mill-Ministru taht id-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu u dan jista' f'kull waqt jiġi emendat, imħassar jew sostitwit skont il-każ.

(3) Uffiċjal tal-pulizija li jonqos milli jikkonforma ruħu ma' xi dispożizzjoni ta' kodiċi ta' prattika mahruġ taht dan l-artikolu jista' jkun suġġett għal proċedimenti dixxiplinari għal reat kontra d-dixxiplina.

(4) Nuqqas min-naħa ta' uffiċjal tal-pulizija li jħares xi dispożizzjoni ta' tali kodiċi m'għandux minnu nnifsu jwassal għal proċedimenti kriminali jew ċivili kontra dak l-uffiċjal.

(5) F'kull proċediment kriminali u ċivili kull tali kodiċi għandu jkun ammissibbli bi prova; u jekk il-qorti jew it-tribunal li jkun qed imexxi l-proċedimenti jkun jidhrilhom li xi dispożizzjoni ta' tali kodiċi tkun rilevanti għal xi kwistjoni li tqum fil-proċedimenti, dik id-dispożizzjoni għandha titqies għall-iskop li tiġi deċiża dik il-kwistjoni.

39. Il-Ministru jista' jagħmel regolamenti li jkunu jipprovdu għal kodiċi ta' Prattika għar-registrazzjoni tal-awdjo fuq *tape* jew għar-registrazzjoni viżiva fuq film ta' kull interrogazzjoni ta' persuna suspettata li tkun għamlet xi reat, skont ma' jista' jiġi speċifikat f'dawk ir-regolamenti.

Registrazzjoni awdjoviżiva ta' interrogazzjoni.

TITOLU II

HARSIEN TA' XHIEDA U TA' VITTTMI

40. (1) Meta persuna tkun il-vittma ta' delitt u tkun ser tingħieb bħala xhud fi proċedimenti kriminali kontra xi awtur jew kompliċi fid-delitt u dik il-persuna tkun imħassba dwar is-sigurezza tagħha jew ikun jeżisti tħassib dwar is-sigurezza ta' dik il-persuna, il-Kummissarju jista', bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 39, iwaqqaf programm ta' ħarsien ta' xhieda, hawnhekk iżjed 'il quddiem f'din it-Taqsima msejjah "il-programm".

Ħarsien ta' Xhieda.

(2) Id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (1) għandhom ikunu wkoll japplikaw għal persuna li tkun ipparteċipat fl-għemil ta' delitt u li x-xhieda tagħha tkun meħtieġa sabiex ikun jista' jitmexxa kontra xi awtur jew kompliċi fid-delitt meta dik il-persuna taqbel li tikkopera mal-awtoritajiet pubbliċi għall-fini ta' dik il-prosekuzzjoni.

41. Persuna jista' jkollha l-jedd tibbenefika taht il-programm jekk dik il-persuna -

Jedd għall-programm.

- (a) tkun vittma ta' reat; jew
- (b) tkun ipparteċipat f'xi organizzazzjoni jew grupp ta' persuni li jkunu għamlu jew ikunu organizzati biex jagħmlu xi reat; jew
- (c) tkun ipparteċipat fl-għemil ta' reat li jista' jkollu bħala piena ta' prigunerija għal żmien seba' snin jew iżjed,

u, fejn ikun japplika l-paragrafu (b) jew (c), tiżvela lill-Pulizija tali informazzjoni li l-Pulizija tqis biżżejjed bħala li x'aktarx tikseb, f'każ li ssir prosekuzzjoni eventwali, is-sejbien ta' htija ta' parteċipanti oħra fir-reat.

42. Dwar il-persuna li jkollha dritt li tiġi amMESSA għall-programm taht l-artikolu 41(b) jew (c), il-programm għandu jkun biss japplika jekk dik il-persuna tiddikjara li tkun ser tixhed fil-proċess ta' xi parteċipant fir-reat u kull benefiċċju li jingħata jintilef jekk ix-xhud jirrifjuta li hekk jixhed.

Kif ikun japplika l-programm.

43. (1) Minkejja d-dispożizzjonijiet ta' kull liġi oħra, meta l-qorti tqis li jkun meħtieġ għall-ħarsien ta' xi persuna amMESSA għall-programm, hija tista' tippermetti lil dik il-persuna li tagħti x-xhieda tagħha *viva voce* matul il-proċess filwaqt li tiġi fiżikament separata mill-akkużat, jew permezz ta' trasmissjoni televiżiva kontemporanja.

Evidenza *viva voce*.

	(2) Il-Ministru, bi ftehim mal-Ministru responsabbli għall-Ġustizzja, jista' jagħmel regolamenti sabiex jipprovdi dwar il-modalitajiet, kondizzjonijiet u regoli ta' proċedura li għandhom jiġu applikati meta persuna jkollha tagħti xhieda taht id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (1).
Rakkomandazzjoni dwar l-applikazzjoni.	44. Meta jkun qed jiddeċiedi jekk għandux jirrakkomanda l-ammissjoni ta' xhud fil-programm taht l-artikolu 41(b) jew (ċ), il-Kummissarju għandu jqis jekk ix-xhud jipprovdi prova ta' min joqgħod fuqha u rilevanti ta' xorta ċirkostanzjali, diretta jew dokumentarja li tkun tikkorrobora l-verżjoni tiegħu.
Deċiżjoni tal-Avukat Ġenerali.	45. (1) Meta l-Kummissarju jkun tal-fehma li persuna tkun tikkwalifika sabiex tiġi ammissa fil-programm, huwa għandu jirrikorri bil-miktub għand l-Avukat Ġenerali fejn jitlob li dik il-persuna tkun ammissa għall-programm u hemm jiddikjara xi jkun r-raġunijiet għat-talba tiegħu filwaqt li jannetti d-dokumenti kollha li jkollu b'sostenn.
	(2) L-Avukat Ġenerali għandu jiddeċiedi fuq kull talba bħal dik skont il-gudizzju personali tiegħu, u jekk tintlaqa' t-talba, ix-xhud għandu jitqies li jkun xhud protett taht il-programm.
	(3) Id-deċiżjoni tal-Avukat Ġenerali ma tista' b'ebda mod tiġi kontestata quddem xi qorti jew tribunal.
Proċeduri kriminali fil-konfront ta' xhud protett.	46. (1) Xhud protett li jkun ha sehem fil-fatt li jikkostitwixxi reat li dwaru jkun hemm oħrajn li jkun qed jitmexxa kontribom jew li jkun ser jitmexxa kontribom, m'għandu jitmexxa xejn kontrib għal xi reat li jkun jorigina mill-istess fatt qabel ma l-proċedimenti li jkun xhud fihom, jew li jkun ser jissejjaħ bħala xhud fihom, ma jkunux għaddew f'gudikat:
	Izda ebda eċċezzjoni dwar il-kompetenza ta' xhud protett ma tiġi milqugħa minhabba fil-fatt li l-imsemmi xhud kien imputat tal-istess reat li fuqu tkun mehtieġa x-xiehda tiegħu jew li hu soġġett li jkun imħarrekk fil-futur fir-rigward tal-imsemmi reat jew xi reat relatat.
	(2) Fi proċedimenti kriminali li jkun nbdew kontra xhud protett għal xi reat li jkun jorigina mill-istess fatt li dwaru x-xhud protett ikun ta x-xhieda tiegħu, il-qorti għandha tqis b'mod xieraq il-fatt li x-xhud protett ikun ta x-xiehda kontra kull awtur jew kompliċi b'dak il-mod li jidhrilha xieraq u l-piena tal-imsemmi xhud protett tista' tiġi mnaqqsa jew mahfura u l-qorti għandha espressament tirreferi għad-dispożizzjoni ta' dan l-artikolu fid-deċiżjoni tagħha.
Kap. 16.	(3) F'kull proċediment ċivili mmexxi kontra xhud protett bbażat fuq il-fatt li l-imsemmi xhud kien l-awtur jew kien kompliċi fir-reat li dwaru jkun ta x-xhieda tiegħu, il-qorti għandha, jekk issib li x-xhud protett huwa responsabbli għall-hlas ta' danni, iżżommu responsabbli biss għal dik il-parti tad-danni li seta' jikkawża u għandha, minkejja d-dispożizzjonijiet tal-artikoli 1049, 1050 u 1051A tal-Kodiċi Ċivili jew ta' xi liġi oħra, ma iżzommux responsabbli <i>in solidum</i> ma' oħrajn:
	Izda l-eżenzjoni mir-responsabbiltà <i>in solidum</i> prevista f'dan is-subartikolu ma tapplikax fil-każ ta' danni li jirriżultaw minn omiċidju volontarju jew minn offiża gravi fuq il-persuna.

(4) Minkejja d-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (2), meta fi proċedimenti kriminali kif previst fis-subartikolu (1) li jkunu tmexxew kontra x-xhud protett -

- (a) il-prosekuzzjoni tiddikjara fir-records tal-proċedimenti li l-akkuzat ta' xhieda, dwar fatti li jikkostitwixxu reat kriminali soġġett għall-piena ta' priġunerija ta' aktar minn sena, li tkun assistiet lill-pulizija biex tiġi arrestata l-persuna jew jiġu arrestati l-persuni li kkommettew ir-reat kriminali msemmi; jew
- (b) ix-xhud protett jipprova għas-sodisfazzjon tal-qorti li x-xhieda tiegħu tkun b'hekk għenet lill-pulizija,

il-piena għal reat bħal dan għandha tiġi mnaqqsa fir-rigward ta' priġunerija bi grad wieħed jew tnejn u fir-rigward ta' xi pieni ta' flus għandha tiġi mnaqqsa b'terz jew b'nofs:

Izda l-qorti, meta tikkunsidra li ċ-ċirkostanzi tal-każ hekk jisthoqqilhom, wara li tkun semgħet ix-xhieda kollha u wara li ssib lix-xhud protett hati, tista' jew tnaqqas aktar il-piena jew teżenta lix-xhud protett kompletament mill-piena:

Izda wkoll meta l-qorti tapplika l-proviso ta' hawn fuq sabiex teżenta lix-xhud protett mill-piena kompletament, għandha tagħmel rapport lill-President ta' Malta fejn jiġi mniżżla r-raġunijiet tal-azzjonijiet tagħha u għandha b'mod espress tagħmel referenza għal dan l-artikolu fir-rapport tagħha.

47. Iz-żmien tal-preskrizzjoni għall-azzjoni kriminali kontra x-xhud protett li joriġina mill-fatt imsemmi fl-artikolu 46 għandu jiġi sospiz minn meta l-Avukat Ġenerali jiddeċiedi li x-xhud għandu jitqies bħala xhud protett, u għandu jkompli mill-ġurnata meta l-aħħar proċedimenti li fihom huwa jkun xhud għall-finijiet tal-programm jgħaddu f'gudikat.

Sospensjoni tal-preskrizzjoni.

48. Il-programm jista' jipprovdi għal dik il-protezzjoni tal-ħajja u l-proprjetà ta' xhud li jkun ammess fil-programm u l-ħajja ta' membri tal-familja tiegħu fil-linja axxendenti, dixxendenti jew kollaterali, hekk kif il-Kummissarju jista' jqis li jkun xieraq u jista' jinkludi provvedimenti dwar il-ħlas ta' *allowance* ta' sussistenza f'każijiet partikolari.

Protezzjoni taht il-programm.

49. Il-Ministru responsabbli għall-Pulizija jista' jagħmel kull ftehim ma' gvernijiet barranin li jkun jipprovdi dwar l-għajnuna, fuq bażi ta' reċiproċità, fl-implimentazzjoni ta' programmi ta' ħarsien għax-xhieda. Għall-fini li jtejjeb il-ħarsien ta' xhieda, kull tali ftehim jista' jipprovdi biex ikun hemm il-possibbiltà tat-trasferiment ta' xhud protett lejn xi pajjiż ieħor jew li jiddaħhal minn pajjiż ieħor xhud li jkun ġie ammess għal programm f'dak il-pajjiż.

Ftehim ma' pajjiżi barranin.

50. (1) L-Avukat Ġenerali jista' f'kull żmien, sew *ex officio* sew wara li jsirlu rikors mill-Kummissarju, jirrevoka l-istatus li persuna jkollha ta' xhud protett taht l-artikolu 41(a) jew (b) meta jirriżulta li dik il-persuna ma tkunx miexja skont il-kondizzjonijiet tal-programm jew li x-xhieda jew il-verżjoni tal-fatti tagħha, jew iċ-ċirkostanzi li hija tindika bħala prova korroborattiva, ikunu manifestament foloz.

Revoka tal-istatus ta' xhud protett.

	(2) L-istatus ta' xhud protett imsemmi fis-subartikolu (1) jista' wkoll jiġi revokat kif previst f'dak is-subartikolu meta l-persuna li jkollha dak l-istatus tagħmel matul il-programm, jew tkun raġonevolment suspettata li tkun għamlet matul dak il-perjodu, xi delitt iehor li jgħorr piena ta' prigunerija għal iktar minn tliet snin u li ma jkunx delitt ta' xorta involontarja.
Revoka ta' status ta' xhud protett.	51. L-Avukat Ġenerali jista' wkoll jirrevoka l-istatus ta' xhud protett li persuna jkollha u li jkun ġie mogħti taht l-artikolu 41(a) meta jirriżulta li dik il-persuna ma tkunx qed tikkonforma ruħha mal-kondizzjonijiet tal-programm meta hija tkun raġonevolment suspettata li tkun għamlet xi wiehed mid-delitti msemmija fl-artikoli 100 sa 105 tal-Kodiċi Kriminali, it-tnejn inklużi, jew mid-delitti msemmija fl-artikoli 108 sa 110 tal-istess Kodiċi, it-tnejn inklużi, għar-rigward tal-fatt li dwaru jkun ġie mogħti dak l-istatus.
Kap. 9.	
Talbiet lill-Avukat Ġenerali jew lil xi persuna ta' awtorità.	52. Talba minn persuna biex titqies bħala xhud protett tista' ssir lill-Avukat Ġenerali li għandu jiddeċiedi fuq it-talba skont kif previst fl-artikolu 45(2). L-Avukat Ġenerali ma jistax jingiebb bħala xhud kontra l-persuna li titlob li tiġi amMESSA għall-programm jew biex iġġib prova li tkun għamlet talba bħal dik.
Kif japplikaw il-benefiċċji.	53. Il-benefiċċji msemmija taht dan l-Att jew taht regolamenti magħmulin tahtu m'għandhomx japplikaw għal xi persuna li jirriżulta li tkun il-kap ta' xi organizzazzjoni jew grupp kriminali, jew l-istigatur jew benefiċjarju ewlieni tad-delitt.
Estensjoni għal xhieda li ma jkunx parteċipanti fid-delitt.	54. Programm ta' harsien ta' xhieda jista' jiġi wkoll estiż għal xhud f'kull proċediment kriminali dwar delitt kif hemm imsemmi fl-artikolu 41 u li ma jkun ipparteċipa b'ebda mod f'dak id-delitt.
Smigh ta' xhieda vulnerabbli permezz ta' konferenza viżiva kontemporanja. <i>Emendat:</i> XIII.2018.27.	55. (1) Minuri, vittma ta' delitt kontra l-integrità sesswali tal-persuni, u kull vittma jew xhud iehor vulnerabbli għandhom jagħtu x-xiehda tagħhom <i>viva voce</i> waqt il-proċess permezz ta' trasmissjoni televiżiva kontemporanja. (2) Il-Ministru, bi ftehim mal-Ministru responsabbli għall-Ġustizzja, jista' jagħmel regolamenti biex jistipula kulma jkun meħtieġ li jiġi preskritt għat-twaqqif ta' trasmissjoni televiżiva kontemporanja waqt proċess skont ma hu previst fis-subartikolu (1) u biex jistipula dawk ir-regoli ta' proċedura u dwar provi bħalma jistgħu jkunu meħtieġa għal dak l-iskop kif ukoll sabiex tiġi żgurata protezzjoni akbar ta' sigurezza personali, sens ta' modestja u stabbiltà psikoloġika ta' dawk ix-xhieda li jistgħu, minhabba f'ċirkostanzi speċjali, jkunu jeħtieġu dak il-harsien.
Protezzjoni ta' identità.	56. (1) Minkejja d-dispożizzjonijiet l-oħra ta' din it-Taqsima fejn il-Kummissarju hu tal-opinjoni li l-identità tal-persuna tisthoqqilha li tiġi protetta, f'ċirkostanzi fejn dik il-persuna tkun ser tagħti b'mod volontarju informazzjoni affidabbli u dokumenti relatati mat-twettiq ta' reat li jikkonsisti fi prattiċi mhux xierqa kif imfissra fl-Att dwar Protezzjoni tal-Informatur, liema informazzjoni u dokumenti jikkostitwixxu xhieda affidabbli li jkunu jistgħu jintużaw fi proċeduri kriminali u li jipprovdu opportunità raġonevoli fejn persuna oħra tinstab haġja ta' dak ir-reat, il-Kummissarju jista' jirrakkomanda lill-Avukat Ġenerali li dik il-persuna jsirilha programm ta' harsien ta' xhud biss safejn u għall-finijiet sabiex l-identità tagħha bħala sors tal-istess informazzjoni u dokumenti tiġi protetta.
Kap. 527.	

(2) Jekk l-Avukat Ġenerali wara li jkun irċieva talba skont is-subartikolu (1) u waqt li jaġixxi skont il-fehma tiegħu stess, jaqbel li dik il-protezzjoni tal-identità għandha tingħata, kemm jekk soġġetta għal kondizzjonijiet jew le, l-Avukat Ġenerali għandu jgħidli jipproteġi l-identità tal-istess persuna u li ma jagħti l-ebda informazzjoni fi kwalunkwe qorti dwar l-identità tal-istess persuna u li ma jagħti l-ebda informazzjoni fi kwalunkwe qorti dwar l-identità tal-imsemmija persuna fuq il-bażi tal-imsemmi ċertifikat.

(3) Meta ċertifikat kif imsemmi fis-subartikolu (2) jiġi mahruġ, l-ebda proċeduri ma jistgħu f'xi hin jittiehdu *ex officio* kontra l-persuna li lilha jkun inħarġilha ċ-ċertifikat fuq il-bażi biss tal-informazzjoni u dokumenti forniti minn dik il-persuna lill-Pulizija.

(4) L-Avukat Ġenerali jista', waqt li jaġixxi skont il-fehma tiegħu stess u wara konsultazzjoni mal-Kummissarju, jirrevoka dak iċ-ċertifikat, kemm mid-data oriġinali ta' meta nħareġ kif ukoll mid-data tar-revoka jekk ikun sodisfatt li l-imsemmi ċertifikat gie akkwistat b'mod qarrieqi jew fuq il-bażi ta' materja mhux korretta jew informazzjoni qarrieqa li tkun ingħatat lill-Kummissarju mill-persuna li lilha jkun ingħata ċ-ċertifikat jew minn xi persuna għan-nom tagħha. Fit-twettiq tas-setgħat mogħtija taht dan is-subartikolu, l-Avukat Ġenerali għandu jagħti raġunijiet għad-deċizzjoni tiegħu.

(5) Revoka magħmula skont is-subartikolu (4) għandha tkun mingħajr preġudizzju għal kull responsabbiltà kriminali jew ċivili ta' kull persuna involuta fl-akkwist tal-imsemmi ċertifikat b'mod qarrieqi.

(6) Xejn f'dan l-artikolu ma għandu jiġi interpretat bħala deroga minn kull dritt tal-Pulizija sabiex jipproteġi l-informaturi tagħhom b'mod ġenerali kif jista' jirriżulta minn xi liġi fis-seħh jew applikabbli minn żmien għal żmien.

TITOLU III

MARKI TAS-SWABA', KAMPJUNI U IDENTIFIKAZZJONIJIET

57. L-uffiċjal investigatur bl-assistenza ta' dawk in-nies kompetenti kif ikun meħtieġ u bil-kunsens xieraq, jista' jiehdu –

Tehid ta' marki tas-swaba' u ta' kampjuni oħra.

- (a) marki tas-swaba', marki tal-pala tal-id jew marki oħra tal-persuna arrestata;
- (b) ritratti tal-persuna arrestata jew ta' xi parti mhux intima ta' persunha;
- (c) kampjuni mhux intimi tal-persuna arrestata.

58. Persuna tista', fi żmien sena minn meta tiġi meħlusa b'sentenza finali ta' xi qorti, titlob li kull kampjun, marki tas-swaba' u dokument li jkunu tiegħu mingħandha flimkien ma' kull reġistrazzjoni ta' lehenha jew reġistrazzjonijiet bil-*video* tagħha, jingħatawliha lura jew inkella jiġu meqruda quddiemha.

Għoti lura ta' marki tas-swaba', eċċ.

59. (1) It-talba msemmija fl-artikolu 58 għandha ssir b'rikors quddiem Maġistrat.

Talba għal treggigh lura ta' marki tas-swaba', eċċ.

(2) Jekk it-talba tintlaqa', il-Maġistrat għandu jiżgura li dawk l-oġġetti jew jitreġġgħu lura jew inkella jiġu meqruda quddiem dik il-persuna.

(3) Jekk dawk l-oġġetti jkunu mehtieġa b'konnessjoni ma' xi investigazzjoni oħra, il-Maġistrat jista' jordna li t-treġġiġ lura jew il-qirda ta' tali oġġetti jinżammu milli jsiru sakemm dawn ma jkunux aktar mehtieġa għall-investigazzjoni l-oħra.

Talba mill-persuna arrestata.

60. Talba kif hemm provdut dwarha fl-artikolu 58 tista' wkoll issir minn persuna li tkun giet arrestata iżda li ma tkun saret ebda akkuża kontriha. F'dak il-każ ir-rikors imsemmi fl-artikolu 59 jista' jiġi biss permess wara li l-Pulizija jkunu ngħataw opportunità li jwieġbu għar-rikors li għandu jiġi notifikat lill-Pulizija għal dak l-għan. Ir-rikors għandu jkun miċhud jekk dan jiġi oppost mill-Pulizija u l-perjodu ta' preskrizzjoni għall-eżerċizzju tal-azzjoni kriminali għar-rigward tar-reat li dwaru jkun gie arrestat ir-rikorrent, ma jkunx skada.

Xi jsir minn kampjuni li ma jintalbox lura.

61. Meta l-persuna liberata jew il-persuna arrestata iżda mhux akkużata, skont il-każ, tonqos milli tagħmel rikors quddiem Maġistrat kif hemm provdut dwar dan fl-artikoli 59 u 60, il-Pulizija tista' tittrasferixxi kull haġa msemmiya f'dawk l-artikoli lill-Akkademja għall-Korpi Dixxiplinati mwaqqfa taħt il-Kap. 559 tal-Liġijiet ta' Malta, jekk dawk l-oġġetti jitqiesu mill-Pulizija li jkollhom xi valur didattiku jew sperimentali.

Arkivji tal-Pulizija.

62. (1) Il-Pulizija tista' żżomm, tipproċessa u tikklassifika kull tagħrif rilevanti għall-għemil ta' xi delitt f'Malta jew barra minn Malta, liema tagħrif jista' jiġi preservat b'kull sistema li tkun, inkluż format elettroniku, bla ħsara għad-dispożizzjonijiet ta' kull liġi fuq il-ħarsien tad-*data*.

X'tagħrif jista' jinżamm.

(2) Dak it-tagħrif jista' jkollu x'jaqsam ma' marki tas-swaba', ritratti, qisien, kampjuni tad-demem, kampjuni intimi jew mhux intimi, mudelli ta' mġiba kriminali u metodoloġija fl-għemil ta' xi reat u dettalji simili bil-għan li l-ħatjin għad ikunu jistgħu jinqabdu.

Jedd li tqabbel.

(3) Il-Pulizija tista', għall-ġenru li tiġbor il-provi fl-investigazzjoni ta' xi reat kriminali, tqabbel kull tagħrif bħal dak ma' kull informazzjoni oħra li tista' ssir taf biha.

Identifikazzjonijiet.

63. (1) Meta uffiċjal investigatur ikun jixtieq jagħmel xi parata tal-identità jew identifikazzjoni ta' oġġetti, dawn għandhom isiru minn Maġistrat li għandu jiehu dawk il-passi li jkunu jiżguraw li ma jkun hemm ebda sugġeriment jew influwenza esterna fuq il-persuna li tissejjah biex tagħraf lill-persuna jew l-oġġett.

(2) Il-Ministru jista' jagħmel regolamenti għall-għemil ta' parata tal-identità jew identifikazzjoni ta' oġġetti.

TITOLU IV

DMIRIJET TAL-UFFIĊJALI TAL-KUSTODJA

Dmirijiet tal-uffiċjali tal-kustodja.

64. L-uffiċjal tal-kustodja jew uffiċjal li jkun qed iwettaq il-funzjonijiet ta' uffiċjal tal-kustodja skont il-liġi għandu –

- (a) jehles mill-kustodja persuna li tkun miżmuma mill-Pulizija jekk meta jiskadi perjodu ta' tmienja u erbghin

siegħa mill-arrest tagħha dik il-persuna ma tkunx ingiebet quddiem qorti f'dak il-perjodu:

Iżda qabel ma jehles lil dik il-persuna, l-uffiċjal tal-kustodja jew dak l-uffiċjal li jkun qed iwettaq il-funzjonijiet ta' uffiċjal tal-kustodja, għandu jgħarraf lill-uffiċjal investigatur u lil xi Maġistrat u d-deċiżjoni finali għandha tkun dik tal-Maġistrat;

- (b) jehles lil xi persuna meta jiġi ordnat biex jagħmel hekk mill-uffiċjal investigatur li kien arrestita jew talab l-arrest tagħha;
- (c) jiżgura li persuni miżmuma fl-għassa tiegħu jiġu ttrattati skont il-liġi u skont kull kodiċi ta' prattika li jista' jkun pubblikat;
- (d) iżomm *record* ta' kull haġa li għandha tiġi iskritta b'riferenza għal persuna miżmuma taht il-kustodja tiegħu kif provdut f'dan l-Att jew f'kodiċi ta' prattika li jista' jkun pubblikat;
- (e) f'konsultazzjoni mal-uffiċjal investigatur, jieħu ħsieb kull bżonn mediku jew umanitarju iehor tal-persuna miżmuma u ma għandu f'ebda każ jieħu responsabbiltà personali fejn tintalab jew tkun tidher li tkun meħtieġa xi attenzjoni medika;
- (f) ifittex li jiżgura li l-post fejn ikunu qed jinżammu l-persuni tahtu jkun jikkonforma ma' livelli ta' iġjene u kumdità aċċettabbli, speċjalment jekk il-persuna miżmuma tkun se torqod fih;
- (g) ifittex li jiżgura li ma jkun hemm ebda periklu għall-ħajja tal-persuna miżmuma taht il-kustodja tiegħu, ukoll jekk il-persuna miżmuma tithalla wahedha.

65. Kull persuna arrestata għandha minnufih tingħata Ittra bi Drittijiet kif stabbilita fl-Iskeda E tal-Kodiċi Kriminali u l-imsemmija persuna għandha tingħata l-opportunità li taqraha u żżomm dik l-ittra tul il-hin kollu li tkun detenuta. L-Ittra bi Drittijiet għandha tkun miktuba f'lingwa li l-persuna tifhem:

Ittra bi Drittijiet.

Iżda meta l-Ittra bi Drittijiet ma tkunx disponibbli fil-lingwa xierqa, il-persuna arrestata għandha tiġi informata bid-drittijiet tagħha b'mod verbali f'lingwa li tifhem u l-Ittra bi Drittijiet għandha, sussegwentement u mingħajr ebda dewmien, tingħatalha f'lingwa li hija tifhem.

66. (1) Meta persuna miżmuma tiġi trasferita għal għassa oħra, ir-responsabbiltà għall-benesseri ta' dik il-persuna għandha taqa' fuq l-uffiċjal tal-kustodja l-gdid li jassumi r-responsabbiltà.

Trasferiment tal-persuna miżmuma.

(2) Il-Maġistrat li jagħmel inkjesta *in genere* dwar ir-reat li dwaru tkun qiegħda tinżamm persuna, jista' f'kull waqt jordna li l-persuna miżmuma tiġi trasferita lejn xi għassa oħra.

67. (1) L-uffiċjal tal-kustodja għandu personalment jirrevedi mal-uffiċjal investigatur, meta l-persuna miżmuma tibqa' tinżamm, sabiex jiġi deċiż jekk dan ikunx ġustifikat fiċ-ċirkostanzi.

Reviżjoni ta' żamma mill-Pulizija.

Records dwar id-detenzjoni ta' persuna.

(2) L-ewwel reviżjoni għandha ssir fl-ewwel tnax-il siegħa mill-arrest u mbagħad perjodikament wara dan f'intervalli ta' mhux iżjed minn tnax-il siegħa kull wieħed. Għandu jinżamm *record* dwar dan kollu u ta' dak li jirriżulta minn kull reviżjoni.

68. L-uffiċjal tal-kustodja għandu jzomm registru li fih inizzel dawk id-dettalji personali li jservu għall-identifikazzjoni ta' kull persuna miżmuma fl-għassa tal-pulizija fejn ikun hemm stazzjonat l-uffiċjal kif ukoll kull informazzjoni oħra rilevanti dwar dik id-detenzjoni ta' persuna, inkluż:

- (a) isem l-uffiċjal li jkun għamel l-arrest;
- (b) id-data u l-ħin tal-arrest;
- (c) id-data u l-ħin meta l-persuna miżmuma tkun ingiebet l-għassa;
- (d) il-ħin tal-interrogazzjoni u kemm damet;
- (e) il-ħin u r-riżultat ta' kull reviżjoni ta' detenzjoni;
- (f) il-ħin u x-xorta ta' kull htieġa ta' parir jew trattament mediku u l-azzjoni li tittieħed għal dak l-għan;
- (g) id-data u l-ħin ta' kull trasferiment tal-persuna miżmuma lejn xi għassa oħra flimkien ma' fejn tkun tinsab dik l-għassa;
- (h) id-data u l-ħin meta l-persuna miżmuma tkun inhelset u taht liema awtorità tkun inhelset;
- (i) kull allegazzjoni li l-persuna miżmuma tkun qed tiġi jew tkun giet ittrattata hażin matul il-perjodu li tkun qed tinżamm mill-Pulizija.

Perkwizzazzjoni ta' persuni miżmuma.

69. (1) L-uffiċjal tal-kustodja għandu jzomm *record* bil-miktub ta' kull haġa li tkun fil-pussess tal-persuna arrestata u li tkun se tinżamm fl-għassa tal-pulizija u ta' kull haġa li tinqabad u tinżamm skont xi dispożizzjoni tal-liġi. Dak ir-*record* għandu jiffirma parti mir-*record* tal-kustodja tal-persuna miżmuma.

(2) L-uffiċjal tal-kustodja jista' jaqbad kull haġa, inklużi lbies jew affarijiet personali, li jkunu fuq il-persuna arrestata jekk ikollu tassew għaliex jissuspetta li dik il-haġa tista' tkun prova dwar xi reat jew jekk jidhirlu li tista' tintuża minn dik il-persuna biex –

- (a) tikkaġuna danni fiżiċi lilha nnifisha jew lil haddieħor; jew
- (b) tagħmel ħsara lill-proprjetà; jew
- (c) tfixxkel il-provi; jew
- (d) tagħmilha iktar faċli għaliha li taħrab.

(3) Id-dispożizzjonijiet tal-artikoli 355P sa 355U, it-tnejn inklużi, tal-Kodiċi Kriminali għandhom ikunu japplikaw fil-każ ta' xi qbid li jsir taht dan l-artikolu.

TAQSIMA IV

SETGHAT FUQ IL-PROPRJETÀ PRIVATA

70. Uffiċjal tal-pulizija jista' jintervjeni fit-tgawdija ta' proprjetà privata biss fil-limitu li tagħtih il-liġi. Limiti.

71. Salvi d-dispożizzjonijiet speċjali ta' kull liġi oħra li tkun tippermetti li jsir indhil mill-Pulizija fit-tgawdija tal-proprjetà privata, il-Pulizija għandu jkollha dawn is-setgħat li ġejjin biex jintervjenu f'dawn iċ-ċirkostanzi li ġejjin: Limiti ta' setgħat.

(a) is-setgħa li tneħhi u li żżomm xi haġa li tista' tkun qed tikser il-liġi, u -

(i) li ma tkunx tneħhiet mis-sid fiż-żmien mogħti lillu f'intimazzjoni bil-miktub li tiġi lillu notifikata u li tkun tordnalju jneħhi l-haġa; jew

(ii) is-sid tal-haġa ma jkunx jista' jinstab; jew

(iii) li tkun tenħtieġ li tiġi mneħhija b'urġenza;

(b) il-Pulizija għandha wkoll tinterferixxi u għandha għal dan il-ghan teżerċita dawk is-setgħat kif inhuma mogħtija lilha bil-liġi, meta mitluba mill-Awtorità għall-Ambjent skont id-dispożizzjonijiet tal-[Att dwar il-Protezzjoni](#) tal-Ambjent jew mill-Awtorità dwar l-Ippjanar skont id-dispożizzjonijiet tal-[Att dwar l-Ippjanar tal-Iżvilupp](#).

Kap. 549.

Kap. 552.

72. Il-Ministru jista' jagħmel regolamenti li jkunu jistipulaw kondizzjonijiet b'żjeda ma' dawk speċifikati fl-artikolu 71 għall-eżerċizzju tas-setgħat imsemmija f'dak l-artikolu u jista' wkoll jispesjifika l-pattijiet li taħthom kull haġa li titneħha fl-eżerċizzju ta' dawk is-setgħat għandha tkun rilaxxata lill-persuna li jkollha jedd għall-kunsinna tagħha inkluż il-hlas ta' kull dejn u spejjeż li jsiru għat-tneħhija ta' dik il-haġa. Regolamenti.

73. (1) Il-Korp ma jinżammx responsabbli għal danni jew telf ta' proprjetà meta jkun jirriżulta li dwar dik il-proprjetà l-Pulizija tkun aġixxiet fl-eżekuzzjoni legittima ta' xi liġi u li dik l-azzjoni kienet raġonevolment ġustifikata fiċ-ċirkostanzi. Eżenzjonijiet.

(2) Bl-istess mod, il-Korp ma jinżammx responsabbli għal danni kaġunati minnu sabiex jippreserva l-haġa jew biex jipprevjeni dannu aktar gravi għall-proprjetà.

74. Kull min tkun inqabdet mill-pussess tiegħu xi proprjetà mill-Pulizija waqt li tkun għaddejja b'investigazzjoni jew għax xort'oħra jkollu xi interess f'dik il-proprjetà, jista' b'rikors jitlob lil Maġistrat biex jirrilaxxa favur tiegħu l-proprjetà li tkun hekk maqbuda. Il-Maġistrat għandu jiddeċiedi dik it-talba wara li jkun sema' r-risposta tal-Pulizija. Tehid lura ta' proprjetà.

TAQSIMA V

L-UŻU TAL-FORZA

74A. Kull vittma li tagħmel kuntatt mal-Pulizija Eżekuttiva għandha minnufih tinghata ltra tad-Drittijiet tal-Vittma u l-imsemmija vittma għandha tinghata l-opportunità li taqraha u li żżomm dik l-itra fil-pussess tagħha. L-Itra tad-Drittijiet tal-Vittma għandha tkun miktuba f'lingwa li l-persuna tifhem: Proċedura Miżjud: [XIII.2018.27](#).

	Iżda meta l-Ittra tad-Drittijiet tal-Vittma ma tkunx disponibbli fil-lingwa xierqa, il-persuna għandha tiġi infurmata bid-drittijiet tagħha b'mod verbali f'lingwa li tifhem u l-Ittra tad-Drittijiet tal-Vittma għandha, sussegwentement u mingħajr ebda dewmien, tingħatalha f'lingwa li hija tifhem.
Proporzjonalità.	75. L-uffiċjali tal-pulizija jistgħu jużaw dik il-forza moderata u proporzjonata li tista' tkun meħtieġa sabiex tiġi żgurata l-osservanza tal-liġijiet.
L-aħħar rimedju.	76. L-użu tal-forza huwa l-aħħar rimedju u għandu biss jintuża għal daqstant żmien daqskemm ikun tassew meħtieġ meta jkun evidenti li kull rimedju ieħor ma jkunx iservi.
Il-waqt rilevanti.	77. Jekk tqum il-kwistjoni f'xi Qorti jew tribunal dwar kemm l-użu tal-forza jkun wieħed raġonevoli, iċ-ċirkostanzi prevalenti fil-waqt meta tkun intużat il-forza għandhom ikunu l-kriterju biex tiġi eżaminata dik ir-raġonevolezza.
Armi.	78. (1) F'ċirkostanzi eċċezzjonali l-Korp jista', fl-eżekuzzjoni ta' dmirijietu, juża armi tan-nar u armi jew materjal offensiv ieħor. (2) Meta jkunu qed jiġu stmati l-eżistenza jew xort'oħra taċ-ċirkostanzi eċċezzjonali msemija fis-subartikolu (1), għandhom jitqiesu l-kondizzjonijiet li jkunu jipprevalixxu fil-waqt meta l-użu ta' armi tan-nar, jew ta' armi jew materjal ieħor isiru inevitabbli sabiex tiġi ppreservata l-ħajja ta' uffiċjal tal-pulizija jew tal-oħrajn, jew biex jitbiegħed xi periklu imminenti ta' vjolenza mifruxa.
Responsabbiltà.	79. Salv kull responsabbiltà kriminali jew ċivili taħt xi liġi oħra, jitqies bħala reat kontra d-dixxiplina li uffiċjal tal-pulizija juża l-forza għal raġunijiet li ma jkunux dawk permessi bil-liġi u biċ-ċirkostanzi tal-każ.
Regolamenti.	80. Il-Ministru jista' jagħmel regolamenti dwar l-użu tal-forza u tal-armi tan-nar mill-Pulizija.
Riżerva ġenerali.	81. Id-dispożizzjonijiet ta' din it-Taqsima għandhom ikunu b'żjeda ma' kull poter ieħor mogħti b'xi liġi oħra.

TAQSIMA VI

REGOLAMENTI, ORDNIJET U FORMOLI

Il-Ministru jista' jagħmel regolamenti.	82. (1) Il-Ministru responsabbli għall-Pulizija jista' jagħmel regolamenti għall-aħjar twettiq tad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att u għar-regolamentazzjoni ġenerali tal-Korp, u mingħajr preġudizzju għall-ġeneralità ta' dak hawn qabel imsemmi, b'mod partikolari dwar kull haġa li l-Kummissarju huwa awtorizzat li jirregola permezz ta' ordnijiet permanenti, u meta jsiru dawk ir-regolamenti, dawn għandhom jipprevalixxu fuq kull ordni permanenti li l-Kummissarju jagħmel jew ikun ser jagħmel. (2) Id-dispożizzjonijiet li hemm fl-Iskedi jistgħu jiġu mibdula jew revokati b'regolamenti magħmulin mill-Ministru responsabbli għall-Pulizija taħt dan l-artikolu.
Il-Kummissarju jista' jagħmel ordnijiet permanenti.	83. (1) Il-Kummissarju jista', bla ħsara għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att u ta' regolamenti magħmulin mill-Ministru responsabbli għall-Pulizija, minn żmien għal żmien jagħmel ordnijiet permanenti

għar-regolamentazzjoni generali ta' uffiċjali tal-pulizija dwar il-vakanzi tagħhom, kondizzjonijiet ta' servizz, trasferimenti (inklużi spejjeż li jkollhom x'jaqsmu ma' dan), taħriġ, armi u kutramenti, ilbies u tagħmir, postijiet ta' residenza, klassifikar u dmirijiet, kif ukoll id-distribuzzjoni u l-ispezzjoni tagħhom, u daww l-ordnijiet li huwa jqis li jkunu spediti biex jipprevjeni n-negliġenza u biex iġib 'il quddiem l-effiċjenza u d-dixxiplina min-naħa tal-uffiċjali tal-pulizija fit-twettiq ta' dmirijiethom.

(2) Il-Kummissarju jista' wkoll jagħmel ordnijiet permanenti għar-regolamentazzjoni generali ta' uffiċjali sekondati kif imfisser taht l-artikolu 93.

84. Il-Kummissarju għandu wkoll jipprovdi dwar kull formola jew proċedura li tista' tenħtieġ minn jew taht dan l-Att. Formoli.

TAQSIMA VII

MIXXELLANJI

85. (1) Uffiċjal prosekutur huwa uffiċjal tal-Qorti u bħala tali hu marbut li jgħib ruħu spassjonatament u b'deċenza, u għandu juri kull rispett dovut lejn il-Qorti. Lealtà lejn il-Qorti.

(2) Uffiċjal prosekutur ma jistax jissottometti lill-Qorti, ukoll jekk mhux bil-gurament, xi fatt li jkun jaf li ma jkunx veru.

86. Ikun reat kontra d-dixxiplina li uffiċjal tal-pulizija jakkuża lil xi hadd quddiem il-qorti b'reat li jkun manifestament bla bażi. Id-dispożizzjonijiet tat-Title IV tat-Taqsima II ta' dan l-Att għandhom japplikaw f'kull każ bħal dak. Prosekuzzjoni-jiet manifestament bla bażi.

87. (1) Ebda uffiċjal tal-pulizija m'għandu jagħti dettalji lill-istampa jew lill-mezzi tax-xandir dwar l-identità ta' xi hadd li jkun arrestat fuq sospett raġonevoli li jkun għamel xi reat. Il-Pulizija u l-medja.

(2) Il-Pulizija m'għandhomx joħroġu lill-istampa, sew direttament sew indirettament, xi informazzjoni dwar l-identità tal-persuna li tkun ser tiġi akkużata quddiem il-qorti jew b'xi investigazzjoni li tkun tirrigwarda lil xi hadd suspettat.

88. Minkejja d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 87, il-Pulizija tista', f'kull interess tas-sigurezza u s-sigurtà pubblika, toħroġ ordnijiet dwar kull persuna li tkun qed tiġġerra barra fejn jindika biżżejjed dettalji għall-identifikazzjoni ta' dik il-persuna u dwar il-mod ta' komportament tagħha jew kif din iġġib ruħha. Tagħrif fl-interess tas-sigurezza u tas-sigurtà pubblika.

89. (1) Kull ksur tal-artikolu 87 għandu jitqies bħala reat kontra d-dixxiplina. Reati kontra d-dixxiplina.

(2) L-użu ta' *data* għal xi fini li ma jkunx permess mil-liġi għandu, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet ta' kull liġi oħra, jikkostitwixxi reat kontra d-dixxiplina.

90. (1) L-uffiċjal tal-pulizija li jkun jieħu ħsieb ta' xi diviżjoni għandu jzomm laqgħat regolari f'intervalli adatti ma' rappreżentanti tal-kunsill lokali ta' kull lokalità fid-diviżjoni tiegħu biex jiddiskuti Koordinazzjoni mal-kunsilli lokali.

kull haġa li taqa' taht ir-responsabbiltà tal-Pulizija.

(2) Għandhom jinżammu l-minuti ta' dawk il-laqgħat u għandu jkun sorveljat il-progress li jsir bejn laqgħa u oħra mis-Supretendent li jiehu hsieb id-distrett u mill-Assistent Kummissarju li jiehu hsieb ir-regjun.

Inkjesti li jsiru mill-Kummissarju.

91. (1) Il-Kummissarju jista' jagħmel inkjesta dwar kull kwistjoni li tolqot l-amministrazzjoni tal-Korp li huwa jkun jikkonsidra li tkun gravi biżżejjed li tkun tenhtiegħ investigazzjoni bħal dik.

(2) Fl-għemil ta' xi inkjesta bħal dik, il-Kummissarju għandu jkollu l-istess poteri bħal dawk imsemmija fl-artikolu 25(2) u d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 25(3) u (4) għandhom ukoll japplikaw għall-proċedimenti tal-inkjesta taht dan l-artikolu.

(3) Inkjesta tkun mingħajr preġudizzju għal kull azzjoni li l-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija mwaqqaf taht dan l-Att jista' jiehu, u l-Bord Indipendenti għall-Ilmenti dwar il-Pulizija jista' jerga' jittratta u jkompli bl-inkjesta jekk din tkun taqa' fil-kompetenza tiegħu.

Kooperazzjoni internazzjonali.

92. Il-Pulizija tista', direttament jew permezz ta' organizzazzjonijiet tal-pulizija reġjonali jew internazzjonali, tikkopera ma' kull aġenzija statali li jkollha poteri u dmirijiet simili f'xi pajjiż ieħor.

Rondi u operazzjonijiet oħra kongunti ma' uffiċjali minn Stati Membri tal-Unjoni Ewropea.

93. (1) Il-Kummissarju jista' jawtorizza l-awtoritajiet kompetenti ta' Stat Membru tal-Unjoni Ewropea (minn hawn iżjed 'il quddiem imsejjah "Stat Membru li jissekonda") biex isiru f'Malta, flimkien ma' jew taht il-kontroll jew direzzjoni tal-Pulizija, rondi u operazzjonijiet oħra minn uffiċjali jew uffiċjali oħra (minn hawn iżjed 'il quddiem imsejjha "uffiċjali sekondati") ta' dak l-Istat.

(2) Il-Kummissarju jista' wkoll jagħti dik l-awtorizzazzjoni wara talba ta' awtorità kompetenti barranija ta' Stat Membru.

Vestiment jew eżerċizzju ta' funzjonijiet, setgħat jew dmirijiet minn uffiċjali sekondati jew f'uffiċjali sekondati.

94. Il-Ministru jista', wara konsultazzjoni mal-Kummissarju u bil-kunsens tal-Istat Membru li jissekonda:

- (a) jikkonferixxi xi waħda jew iżjed mill-funzjonijiet, setgħat jew dmirijiet kif inhuwa bil-liġi vestiti f'membru tal-Pulizija, lil uffiċjal sekondati li jkun qed jiehu sehem f'operazzjonijiet kongunti jew rondi kongunti mal-Pulizija, jew
- (b) jawtorizza uffiċjal sekondati li jkun qed jiehu sehem f'operazzjonijiet kongunti jew rondi kongunti mal-Pulizija, biex jeżerċita is-setgħat eżekuttivi tiegħu skont il-liġi tal-Istat Membru li jissekonda:

Izda dawk l-uffiċjali sekondati jistgħu jeżerċitaw biss dik il-funzjoni, setgħa jew dmir mogħtija jew awtorizzata lilhom taht dan l-artikolu taht il-gwida u fil-preżenza tal-Pulizija.

- 95.** (1) Il-Kummissarju jista' jawtorizza uffiċjali sekondati biex jilbsu l-uniformi nazzjonali tagħhom.
- (2) Uffiċjali sekondati m'għandhomx ikunu fil-pussess ta' jew jużaw armi tan-nar jew armi jew materjal offensiv ieħor sakemm mhux awtorizzati li jagħmlu dan mill-Kummissarju. Id-dispożizzjonijiet tat-Taqsim V ta' dan l-Att għandhom japplikaw *mutatis mutandis* għal uffiċjal sekondati.
- 96.** Kull uffiċjal sekondati li jkun qed jiehu sehem f'xi waħda mill-operazzjonijiet li għalihom hemm riferenza fl-artikolu 93, għandu, għal għan ta' kull responsabbiltà kriminali li tapplika taħt il-[Kodiċi Kriminali](#) jew taħt kull liġi oħra ta' dak l-uffiċjal, jew ta' haddieħor għal għemil kontra dak l-uffiċjal, jitqies li jkun uffiċjal pubbliku.
- 97.** Għall-finijiet tal-artikoli 93 sa 96, it-tnejn inklużi, "uffiċjali sekondati" għandha tinftehem bħala li tinkludi uffiċjali ta' korpi mwaqqfa skont it-Trattat.
- 98.** (1) Il-Korp jista' jagħmel użu mill-annimali fit-twettiq ta' ċerti hidmiet u waqt funzjonijiet ċerimonjali.
- (2) Il-Kummissarju għandu jiżgura li dawn l-annimali jiġu ttrattati bl-aħjar mod possibbli u b'mod kompatibbli man-natura ta' daww l-annimali, u li dawn ma jiġux soġġettati għal xi trattament krudil.
- (3) Kemm-il darba ma jinghatax parir xort'oħra minn kirurgu veterinarju, annimal li ma jkunx iktar ta' użu għall-Korp, għal liema raġuni tkun, għandu preferibbilment jiġi mogħti lil xi persuna jew korp li jkun jista' jkompli jittratta l-annimal b'mod xieraq meta jirtira. Il-Korp m'għandu jneħhi l-hajja ta' ebda annimal sempliċement għaliex minnufih ma tkun instabet ebda persuna adatta biex tiehu hsieb dak l-annimal.
- 99.** (1) Meta taħt dan l-Att ikun imiss li xi haġa tiġi deċiża minn Maġistrat, tali deċiżjoni għandha tingħata f'digriet li jkun isemmi r-raġunijiet ta' fatt u ta' dritt li jimmotivawha.
- (2) Meta taħt dan l-Att l-uffiċjal investigatur ikun meħtieġ li jippreżenta rikors, huwa għandu jniżżel bħala premessi għal dik it-talba daww il-merti li huwa ġenwinament iħoss li jkun veri u raġonevoli, u l-Maġistrat jista' f'kull każ jeħtieġ li l-applikazzjoni tiġi kkonfermata bil-ġurament. F'każijiet urġenti, hekk kif il-Maġistrat jista' jaċċerta, it-talba tista' ssir bil-mezzi elettronici jew bit-telefon; iżda f'każ tat-telefon, dik it-talba għandha kemm jista' jkun malajr titniżżel bil-miktub u tiġi ppreżentata lill-Maġistrat.
- (3) F'każijiet urġenti, l-awtorizzazzjoni tal-Maġistrat tista' wkoll titwassal permezz ta' mezzi elettronici.
- (4) Awtorizzazzjoni mogħtija minn Maġistrat għandha tiskadi wara xahar, iżda tista' tiġi mġedda għal xi raġuni valida għal perjodi oħra ta' xahar kull darba.
- 100.** Kull min fil-waqt tal-bidu fis-seħħ tal-Ordinanza dwar il-Pulizija ta' Malta kien qed iservi bħala uffiċjal tal-Pulizija għandu jitqies bħala li jkun ġie maħtur taħt dik l-Ordinanza kif din kienet fis-seħħ qabel id-dħul fis-seħħ tal-Att tal-2002 li jemenda l-Ordinanza

Lbies tal-uniformi nazzjonali u ġarr ta' armi tan-nar minn uffiċjali sekondati.

Uffiċjali sekondati jitqiesu li jkun uffiċjali pubblici. Kap. 9.

Tifsira ta' uffiċjali sekondati.

Annimali li jintużaw mill-Korp.

Dispożizzjoni-jiet generali.

Uffiċjal tal-pulizija fis-servizz.

dwar il-Pulizija ta' Malta, u għandu jiġi kkunsidrat bħala li jkun ha l-gurament tal-kariga kif imiss u kif inhu meħtieġ b'dik il-liġi.

TAQSIMA VIII

PENSJONIJIET

Il-Ministru
jagħmel
regolamenti dwar
pensjonijiet.

101.(1) Il-Ministru responsabbli għall-Pulizija, bi ftehim mal-Ministru responsabbli għall-finanzi, jista' jagħmel, ibiddel u jhassar regolamenti dwar l-għoti ta' pensjonijiet lil persuni li kienu fis-servizz tal-Korp tal-Pulizija jew lir-rappreżentanti legali jew dipendenti tagħhom:

Izda sakemm ma jiġux imbidla jew imhassra bis-saħħa ta' dawn ir-regolamenti, isehħu r-regolamenti li hawn fir-Raba' Skeda.

(2) Ir-regolamenti kollha li jsiru bis-saħħa ta' dan l-artikolu jista' jkollhom effett retrospettiv sabiex jikkonferixxu benefiċċju lil, jew inehħu xi diżabilità li persuna jew klassi ta' persuni jista' jkollhom.

(3) Ebda regolament magħmul taħt dan l-artikolu ma għandu jkollu effett kemm-il darba ma jkunx irċieva minn qabel l-approvazzjoni tal-Kamra tad-Deputati mgħarrfa b'riżoluzzjoni.

(4) Kull pensjoni mogħtija taħt dan l-Att għandha tingħadd skont id-dispożizzjonijiet fis-sehħ f'dak il-jum li fih l-uffiċjal jirtira.

Il-pensjonijiet
jithallsu mid-dhul
ta' Malta.

102. Dawk is-somom kollha illi minn żmien għal żmien jiġu assenjati bħala pensjoni taħt dan l-Att għandhom jitqiegħdu għad-debitu tal-Fond Konsolidat u għandhom jithallsu minnu.

Ċirkostanzi li
fihom il-pensjoni
tista' tingħata.

103.(1) Ebda pensjoni ma tingħata lil ebda uffiċjal tal-Pulizija hliet meta jirtira mill-Korp f'wieħed mill-każijiet li ġejjin:

- (a) meta jew wara li jagħlaq l-età ta' hamsa u hamsin sena, jew jekk ikun għalaq hamsa u għoxrin sena servizz fil-Korp;
- (b) meta titneħħa l-kariga tiegħu;
- (c) meta jiġi rtirat bilfors sabiex jagħti lok li ssir aħjar l-organizzazzjoni tal-Korp, biex b'hekk ikun hemm effiċjenza u ekonomija akbar;
- (d) fil-każ ta' tmiem ta' impjieg fl-interess pubbliku kif maħsub f'dan l-Att;
- (e) fuq prova medika għas-sodisfazzjon tal-Ministru li dak l-uffiċjal tal-pulizija mhux kapaċi minhabba f'mard tal-mohħ jew tal-ġisem li jesegwixxi d-dmirijiet tal-kariga tiegħu u li din il-marda aktarx hija permanenti:

Izda jekk uffiċjal tal-pulizija, mhux minhabba f'xi nuqqas tiegħu, jiġi mweġġa' b'mod serju waqt li jkun qed jiżvolgi l-obbligi tiegħu u minhabba fit-tali korriment ma jkunx possibli għalih li jaqdi

d-dmirijiet tax-xogħol tiegħu, u jkun gie ċċertifikat kif meħtieġ mill-Bord dwar il-Korrimenti magħmul minn professjonisti mediċi u professjonisti oħrajn maħtura mill-Ministru responsabbli għall-Pulizija, it-tali uffiċjal jista' jiġi intitolat għall-ħlas tal-pensjoni daqslikieku għamel il-hamsa u għoxrin sena servizz:

Iżda wkoll, jekk uffiċjal tal-pulizija, mhux minhabba f'xi nuqqas tiegħu, imut b'konsgwenza diretta li jkun żvolġa d-dmirijiet tax-xogħol tiegħu, id-dipendenti tiegħu, sakemm ma jkunux prekluzi mil-liġi, ikunu intitolati għall-ħlas tal-pensjoni, kif jidher hawn taħt.

(2) Għall-fini tas-subregolament (1)(e), il-ħlas tal-pensjoni għandu jiġi mogħti lil:

- (a) il-konjuġi jew sieheb superstiti tal-mejjet sakemm dan il-konjuġi jerga' jiżżewweġ jew is-sieheb jidħol f'unjoni oħra ta' status ekwivalenti skont l-[Att dwar l-Unjoni Ċivili](#), jew jilhaq l-età pensjonabbli; jew
- (b) fin-nuqqas ta' konjuġi jew sieheb eliġibbli, it-tifel jew it-tfal tal-mejjet sakemm dak it-tifel jew tfal jilhaq l-età ta' tmintax-il sena jew sakemm dak it-tifel jew tfal jilhaq l-età ta' tlieta u għoxrin sena jekk jattendi istituzzjoni edukattiva *full-time*; jew
- (c) fin-nuqqas ta' tfal, ġenitur jew qarib immedjat tal-familja li kien ikun jiddependi minnu għall-manteniment, għal perjodu ta' hames snin mill-mewt tal-uffiċjal tal-Pulizija sakemm dan ikun fi stat ta' dipendenza.

Kap. 530.

(3) Għall-finijiet tas-subartikolu (2)(b), il-ħlas tal-pensjoni mogħti lit-tifel jew lit-tfal għandu jinqasam b'mod ugwali u, fil-każ ta' minuri, fdat lill-gwardjan legali tagħhom kif stabbilit fl-[Att dwar il-Protezzjoni tat-Tfal \(Harsien Alternattiv\)](#).

Kap. 569.

104. Meta servizz ta' uffiċjal tal-pulizija jiġi mitmum minhabba f'dak li hemm imsemmi fl-artikolu 16(c) u pensjoni ma tkunx tista' tinghata xort'oħra skont id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att, dak l-uffiċjal tal-pulizija jista' jinghata pensjoni li ma tkunx iżjed minn dak l-ammont li għalih kien ikun eliġibbli kieku rtira mill-Korp fiċ-ċirkostanzi msemmin fl-artikolu 103(1)(e).

Irtirar minhabba f'interess pubbliku.

105.(1) Il-pensjoni mogħtija lil uffiċjal tal-pulizija taħt dan l-Att ma tistax tkun iżjed minn żewġ terzi tal-ogħla ħlas pensjonabbli li f'kull żmien li jkun kien idahħal matul is-servizz tiegħu fil-Korp.

Massimu ta' pensjoni li jista' jinghata.

(2) Għall-finijiet tas-subartikolu (1), ma jittehidtx qies ta' pensjoni addizzjonali mogħtija lil uffiċjal minhabba fil-fatt li tkun gratlu ħsara fil-persuna; iżda, meta tinghata lil uffiċjal tal-Pulizija din il-pensjoni addizzjonali, l-ammont li huwa jista' jiehu ta' din il-pensjoni addizzjonali ma jistax jaqbez is-sest tal-ogħla ħlas pensjonabbli tiegħu f'kull żmien li jkun matul is-servizz tiegħu fil-Korp b'aktar milli bis-somma li biha l-pensjoni jew pensjonijiet tiegħu, appart minn dik il-pensjoni addizzjonali, ikun anqas minn żewġ terzi ta' dak l-ogħla ħlas pensjonabbli.

(3) Għall-finijiet ta' din it-Taqsima u tar-regolamenti magħmulin

bis-saħħa tagħha:

"xahar" tfisser xahar skont il-kalendarju;

"ħlas pensjonabbli" jidhlu fiha -

(a) is-salarju,

(b) l-*allowance* personali, iżda ma jidhlux fiha l-*allowance* għal xi servizz, l-*allowance* għat-trattament, l-*allowance* għall-kera, il-valur tal-kera frank kif stmat fis-sena, il-valur tar-razzjon, ir-rimunerazzjoni *extra*, u kull dritt imħallas mit-Teżor bħala salarju jew kull xorta ta' ħlasijiet oħra;

"*allowance* personali" tfisser żjeda speċjali mogħtija personalment lid-detentur tal-kariga għal dak iż-żmien, iżda ma tinkludix dik iż-żjeda jekk tkun mogħtija bħala suġġetta għall-kondizzjoni li ma tkunx pensjonabbli;

"uffiċjal tal-pulizija" tfisser uffiċjal tal-pulizija mahtur fil-Korp fi jew wara l-15 ta' Jannar, 1979;

"sena" tfisser sena skont il-kalendarju.

Il-pensjonijiet ma jistgħux jiġu ċeduti.

Kap. 12.

Pensjoni tkun imnaqqa f'ċerti ċirkostanzi.

106. Ebda pensjoni mogħtija taht dan l-Att ma tista' tiġi ċeduta jew ittrasferita jew maqbuda, issekwestrata jew tkun suġġetta għal atti ġudizzjarji minhabba jew dwar dejn jew jedd ieħor, ħlief sa fejn jgħoddu d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 381(3) tal-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#).

107.(1) Uffiċjal tal-pulizija li jirtira għal raġunijiet elenkati fl-artikolu 103(1)(e) li tkun ingħatatlu pensjoni taht dan l-Att u li jkun qed jirċievi -

- (a) xi rimunerazzjoni dwar xi impieg, jew xi servizzi mogħtija, jew xi kariga miżmuma; jew
- (b) xi dhul li jkun ġej mill-eżerċizzju ta' kummerċ, negozju, professjoni jew vokazzjoni; jew
- (c) xi dhul li jkun ġej minn xi pensjoni, *allowance* jew ħlas ieħor dwar xi impieg, servizz jew kariga kif intqal qabel,

ikollu, sakemm jilhaq l-età ta' ħamsa u ħamsin sena, jew sal-ħamsa u għoxrin anniversarju tal-ewwel ħatra tiegħu fil-Korp, skont liema jiġi l-ewwel, il-pensjoni tiegħu mnaqqa bl-ammont li bih id-dhul totali stabbilit skont id-dispożizzjonijiet li ġejjin ta' dan l-artikolu jkun iżjed mis-salarju li f'dak iż-żmien jithallas dwar il-kariga miżmuma minn dak l-uffiċjal meta rtira, billi jitqiesu biss, jekk dak is-salarju jkun b'żidiet inkriminali, dawk iż-żidiet korrispondenti li jkunu ttieħdu qabel dak l-irtir, jew, jekk dak il-post ikun ġie abolit, dwar post analogu:

Iżda l-pensjoni fis-sena ma għandha f'ebda każ titnaqqas għal anqas mis-somma ta' mija u sittax-il euro u sebgħa u erbgħin ċenteżmu (€116.47) u jekk il-pensjoni jew *allowance* oħra fis-sena ma tkunx iżjed mill-iżgħar somma li għandha tithallas kif ingħad qabel ebda

tnaqqis ma għandu jsir minnha.

(2) Għall-finijiet tas-subartikolu (1), id-dhul totali għandu jiġi stabbilit billi jingħaddu flimkien -

- (a) il-pensjoni li kienet tiġi riċevuta taħt dan l-Att, kieku ma kienx għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu, u
- (b) kull rimunerazzjoni jew dhul kif imsemmi fis-subartikolu (1)(a), (b) jew (c), jew daww ir-rimunerazzjoni u dhul flimkien, u
- (c) billi jitnaqqsu minnhom is-somma ta' mija u sittax-il euro u sebgħa u erbgħin ċenteżmu (€116.47) fis-sena.

(3) Kull tnaqqis fil-pensjoni taħt is-subartikolu (1) għandu jiġi kalkolat fuq il-bażi tal-pensjoni, ir-rimunerazzjoni jew *income* ieħor, u s-salarju, li għandhom jiġu riċevuti matul perijodu ta' tnax-il xahar li jispicċa fil-31 ta' Diċembru, iżda bla ħsara għal kull aġġustament li jista' jkun jew li jista' jsir meħtieġ għal xi raġuni tkun li tkun, u safejn ikun prattikabbli, għandu jsir mill-ħlasijiet ta' kull xahar jew ħlasijiet oħra perijodi tal-pensjoni.

(4) Kull uffiċjal li għalih japplika s-subartikolu (1) għandu mingħajr dewmien jgħarraf lid-Direttur Ġenerali (Sigurtà Soċjali) u jzommu mgħarraf f'kull żmien, biċ-ċirkostanzi kollha li jagħmlu l-imsemmi subartikolu (1) applikabbli għalih u l-limiti safejn huma hekk applikabbli, u b'kull tibdil fiċ-ċirkostanzi jew fl-imsemmija limiti, u għandu jagħti lid-Direttur Ġenerali (Sigurtà Soċjali) meta jkun mitlub it-tagħrif kollu rilevanti; u jekk dak l-uffiċjal jonqos li jhares xi waħda mid-dispożizzjonijiet ta' dan is-subartikolu, kull pensjoni li għaliha huwa jista' jkollu dritt jieqaf minnufih:

Izda jekk tingħata raġuni tajba, il-pensjoni jew l-*allowance* l-oħra tista' terġa' tingħata b'effett retroattiv jew mingħajru, mill-Prim Ministru.

108.* Ara qiegħ il-pagna hawn taħt.

Revoka u riżerva.

108A. (1) Kull inkjesta, ilment, proċedimenti jew proċeduri oħra li sa issa ġew ippreżentati, istitwiti jew segwiti quddiem il-Bord tal-Pulizija qabel id-dhul fis-seħħ ta' dan l-Att, li kienu validi fil-mument meta tali inkjesta, ilment, proċedimenti jew proċeduri kienu ppreżentati, istitwiti jew segwiti għandhom jibqgħu validi wara d-dhul fis-seħħ ta' dan l-Att.

Dispożizzjoni transitorja.
Mizjud:
[XXXII.2018.18](#)

(2) Id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (1) għandhom japplikaw ukoll għal kull rakkomandazzjoni, ordni jew deċiżjoni oħra mogħtija mill-imsemmi Bord u għall-infurzar ta' dik l-ordni u deċiżjoni.

* (1) L-Att tal-1961 dwar il-Pulizija (hawn iżjed 'il quddiem imsejjah "l-Att revokat") huwa b'dan revokat, mingħajr ħsara għal kull haġa li tkun saret jew naqset milli ssir tahtu.

(2) Minkejja d-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (1), kull ordni, regola, regolament, ordinament, avviż jew strument ieħor li jkollu l-forza ta' liġi magħmula taħt l-awtorità tal-Att għandhom jibqgħu fis-seħħ u għandhom jibqgħu jkollhom effett daqslikieku magħmula taħt dan l-Att u jistgħu jiġu hekk emendati, sostitwiti jew revokati skont il-kaz.

(3) Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att għandhom japplikaw għal kull proċedura li kienet pendenti quddiem il-Bord tal-Pulizija u li f'id-data tad-dhul fis-seħh tal-Att kienet għadha pendenti u ma gietx finalment konkluzi.

(4) Il-kawżi kollha li kienu pendenti quddiem il-Bord tal-Pulizija għandhom jitkomplew quddiem il-Bord tal-Ilmenti Indipendenti tal-Pulizija.

L-EWWEL SKEDA

(Artikolu 14)

Ġurament tal-kariga ta' Uffiċjali tal-Pulizija

"Jiena solennement naħlef/niddikjara li nkun tassew fidili u leali lejn il-poplu u r-Repubblika ta' Malta u l-Kostituzzjoni tagħha u li naqdi fedelment l-imsemmija Repubblika matul is-servizz tiegħi fil-Korp tal-Pulizija ta' Malta; bħala Uffiċjal tal-Pulizija, li noqghod taht kull Kodiċi, Att, Ordinanza, ordni u regolament li għandu x'jaqsam mal-Korp li hemm fis-seħh jew li jistgħu minn żmien għal żmien ikunu fis-seħh u li naqdi d-dmirijiet kollha ta' Uffiċjal tal-Pulizija skont il-liġi, minghajr biża' jew favuri, għibda jew mibegħda. (Hekk Alla jgħinni)".

IT-TIENI SKEDA

(Artikolu 24)

REATI KONTRA D-DIXXIPLINA

Kondotta ta' telf ta' riputazzjoni.

1. Kondotta ta' telf ta' riputazzjoni, jiġifieri jekk membru tal-Korp -

- (a) juża xi kliem, għemil jew ġesti li jingurjaw, jinsultaw jew imaqdru lill-President ta' Malta jew lill-Gvern ta' Malta jew lil xi persuna mpjegata jew li jkollha x'taqsam mal-amministrazzjoni tal-Gvern ta' Malta; jew
- (b) jakkuża b'imġiba hażina fl-amministrazzjoni tal-Gvern lil xi persuna mpjegata fl-amministrazzjoni tal-Gvern ta' Malta; jew
- (c) bi kliem jew xort'oħra juri tmaqdir tal-Kummissarju, jew tal-amministrazzjoni tal-Korp, jew juża xi kelma jew frażi meqjusa jew li jkollha tendenza li ggħib lill-Kummissarju jew lill-amministrazzjoni tal-Korp f'mibegħda, disprezz jew ridikulaġni; jew
- (d) jaġixxi jew johroġ ordnijiet, jew igieghel jew ixewwex lil xi hadd biex jaġixxi, kontra xi ordnijiet jew direttivi

maħruġa minn żmien għal żmien mill-Kummissarju, jew mill-*Headquarters* tal-Pulizija f'isem il-Kummissarju; jew

- (e) jgħid jew jikteb xi haġa meqjusa jew li jkollha tendenza li ġġib diżaffezzjoni fost xi membri tal-Korp jew b'kull mod iħabrek jew iġiegħel, jew jittanta li jħabrek jew li jġiegħel, jew li jagħmel jew li tiġi magħmula, xi haġa hekk meqjusa jew li jkollha dik it-tendenza; jew
- (f) iħajjar, jew jittanta li jħajjar, jew jagħmel xi att, meqjus jew li jkollu tendenza li jħajjar lil xi membru tal-Korp li ma jagħtix is-servizzi tiegħu jew li jagħmel xi ksur ta' dixxiplina; jew
- (g) jaġixxi b'mod diżordinat jew b'xi mod ta' preġudizzju għad-dixxiplina jew li raġonevolment aktarx iġib telf ta' riputazzjoni ta' isem il-Korp jew tas-servizz tal-Pulizija.

2. Kondotta insubordinata jew oppressiva, jiġifieri, jekk membru tal-Korp -

Kondotta insubordinata jew oppressiva.

- (a) ikun insubordinat bi kliem, att, jew imġiba; jew
- (b) ikun ħati ta' kondotta oppressiva jew tirannika lejn wiehed inferjuri fir-rank; jew
- (c) juża kliem oxxen, abbużiv jew ingurjuż lil xi membru tal-Korp; jew
- (d) volontarjament jew bi traskuraġni jagħmel xi kwerele jew dikjarazzjoni falza kontra xi membru tal-Korp; jew
- (e) jahbat għal xi membru ieħor tal-Korp; meta dan ma jikkostitwix ksur tal-artikolu 18(1)(g) tal-Att; jew
- (f) b'mod mhux xieraq ma jmexxi xi rapport jew allegazzjoni kontra xi membru tal-Korp.

3. Diżubbidjenza ta' ordnijiet, jiġifieri, jekk membru tal-Korp -

Diżubbidjenza ta' ordnijiet.

- (a) jiddiżubbidixxi jew mingħajr raġuni tajba jew xierqa jonqos jew jittraskura milli jeżegwixxi xi ordni legittimu, bil-miktub jew xort'oħra; jew
- (b) volontarjament jiċhad jew jittraskura milli jhallas xi dejn legittimu; jew
- (c) imexxi jew ikollu x'jaqsam f'xi kummerċ jew negozju, jew xort'oħra jonqos milli jagħti l-ħin kollu tiegħu għas-servizz tal-Pulizija.

4. Traskuraġni ta' xogħol, jiġifieri, jekk membru tal-Korp -

Traskuraġni ta' xogħol.

- (a) jittraskura, jew mingħajr raġuni tajba u xierqa jonqos, milli minnufih u b'diligenza jattendi jew jeżegwixxi xi haġa li tkun dmir tiegħu bħala membru tal-Korp; jew
- (b) jitgħażżen jew jitkellem fieragħ waqt li jkun fuq ix-xogħol; jew
- (c) jonqos milli jaħdem il-*beat* tiegħu skont ordnijiet jew

jitlaq mill-*beat*, lok, jew post ieħor tad-dmirijiet tiegħu li għalih ikun għie ordnat, mingħajr permess kif imiss jew raġuni xierqa; jew

- (d) b'negligenza jew traskuraġni jhalli prigiunier jaħrab; jew
- (e) jonqos, meta jkun jaf fejn jinsab xi ħati, milli jirrapporta l-istess, jew milli jagħmel sforz kif imiss biex ikun jista' jitrexxa quddiem il-gustizzja; jew
- (f) jonqos milli jirrapporta xi haġa li jkun dmir tiegħu li jirrapporta; jew
- (g) jonqos milli jirrapporta xi haġa li huwa jkun jaf dwar akkuża kriminali, jew jonqos milli jikxef xi provi li huwa, jew xi persuna li huwa jkun jaf biha, jista' jagħmel favur jew kontra xi prigiunier jew persuna li tkun taħt akkuża kriminali; jew
- (h) jonqos milli jagħmel xi reġistrazzjoni meħtieġa f'xi dokument jew ktieb uffiċjali; jew
- (i) jittraskura, jew mingħajr raġuni tajba u xierqa jonqos, milli jeżegwixxi xi struzzjonijiet ta' tabib li jkun qed jaġixxi f'isem il-Kummissarju jew it-Tabib Prinċipali tal-Gvern, jew, waqt li jkun assenti mix-xogħol minhabba mard, ikun ħati ta' xi att jew kondotta meqjusa li ddewwem ir-ritorn tiegħu għax-xogħol.

Falsità jew
tghawwiġ tal-fatti.

- 5. Falsità jew tghawwiġ ta' fatti, jiġifieri, jekk membru tal-Korp -
 - (a) xjentement jagħmel jew jiffirma xi dikjarazzjoni falza f'xi dokument jew ktieb uffiċjali; jew
 - (b) volontarjament jew bi traskuraġni jagħmel xi dikjarazzjoni falza, qarrieqa jew mhux eżatta; jew
 - (c) mingħajr raġuni tajba u xierqa jiddistruġgi jew jaqta' minn xi dokument jew *record* uffiċjali, jew ibiddel jew iħassar xi reġistrazzjoni li jkun hemm fih.

Ksur ta' fiduċja.

- 6. Ksur ta' fiduċja, jiġifieri, jekk membru tal-Korp -
 - (a) jikxef xi informazzjoni li huwa kiseb minhabba l-funzjonijiet tal-kariga tiegħu jew li huwa dmir tiegħu li jzomm sigriet taħt xi dispożizzjoni speċifika tal-liġi; jew
 - (b) jgħarraf, direttament jew indirettament, lil xi persuna li kontra tagħha jkun inhareġ jew ikun ser jinhareġ mandat jew taħrika, hliet jekk fl-eżekuzzjoni leġittima ta' dak il-mandat jew notifika ta' dik it-taħrika; jew
 - (c) mingħajr awtorità xierqa jikkomunika lill-istampa pubblika, jew lil xi persuna mhux awtorizzata, xi haġa li jkollha x'taqsam, mal-Korp; jew
 - (d) mingħajr awtorità xierqa juri lil xi persuna li ma tkunx fil-Korp xi ktieb jew dokument miktub jew stampat li jkun proprjetà tal-Pulizija jew ta' xi dipartiment tal-Gvern; jew
 - (e) ma jastjenix minn kull attività politika jew tħabrik jew

minn kull attività li aktarx tfixxkel il-qadi leali u imparzjali tad-dmirijiet tiegħu, jew li aktarx tqajjem l-impressjoni fost il-membri tal-pubbliku li tista' hekk tfixxkel; jew

- (f) jagħmel xi komunika anonima lill-Kummissarju jew lil xi uffiċjal iehor tal-Pulizija, jew lil xi dipartiment jew uffiċjal tal-Gvern; jew
- (g) iħabrek jew jittanta li jħabrek xi membru tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku jew ta' xi korp jew organu iehor tal-Gvern, dwar xi haġa li għandha x'taqsam mal-Korp; jew
- (h) jiffirma jew jiċċirkola xi petizzjoni jew dikjarazzjoni dwar xi haġa li għandha x'taqsam mal-Korp, hlief kif provdut b'dan l-Att jew b'kull regolamenti jew ordnijiet permanenti magħmula bis-saħħa tiegħu.

7. Korruzzjoni, jiġifieri, jekk membru tal-Korp -

Korruzzjoni.

- (a) jirċievi xi haġa għal korruzzjoni; jew
- (b) jonqos milli jagħti kont ta' jew milli jagħmel rapport minnufih u eżatt ta' xi flus jew proprjetà li huwa jkun irċieva fil-kariga uffiċjali tiegħu; jew
- (c) direttament jew indirettament jitlob jew jirċievi xi gratifikazzjoni, rigal, sottoskrizzjoni jew ċertifikat, mingħajr il-kunsens tal-Kummissarju; jew
- (d) iqiegħed lilu nnifsu taħt obligazzjoni pekunjarja favur xi awtorità kompetenti, jew xi persuna li jkollha liċenza mogħtija mill-Kummissarju jew li dwar l-ġħoti jew it-tiġdid tagħha l-Pulizija jista' jkollha tirrapporta jew tagħti xhieda; jew
- (e) juża b'mod mhux xieraq il-kwalifika u l-kariga tiegħu bħala membru tal-Korp għal vantaġġ tiegħu privat; jew
- (f) fil-kariga tiegħu bħala membru tal-Korp, jikteb, jiffirma jew jagħti, mingħajr l-approvazzjoni tal-Kummissarju, xi ċertifikat ta' kondotta jew rakkomandazzjoni oħra bl-iskop li jikseb impieg għal xi persuna jew li jsaħħaħ applikazzjoni ta' kull xorta; jew
- (g) mingħajr l-approvazzjoni tal-Kummissarju, isaħħaħ applikazzjoni għall-ġħoti ta' liċenza ta' kull xorta; jew
- (h) mingħajr raġuni tajba u xierqa jkun jew isir suġġett għal tfixkil pekunjarju.

8. Eżerċizzju mhux leġittimu jew mhux mehtieg ta' awtorità, jiġifieri, jekk membru tal-Korp mingħajr raġuni tajba u xierqa -

Eżerċizzju mhux leġittimu jew mhux mehtieg ta' awtorità.

- (a) jagħmel arrest; jew
- (b) juża xi vjolenza kontra priġunier jew kull persuna oħra li magħha jista' jiġi f'kontatt fil-qadi tax-xogħol tiegħu; jew
- (c) ikun maledukat ma' xi membru tal-pubbliku.

Simulazzjoni ta' mard.	9. Simulazzjoni ta' mard, jiġifieri, jekk membru tal-Korp ifiġi jew jesaġera xi mard jew offiċja bl-iskop li jiskarta x-xogħol.
	Assenza bla permess.
	10. Assenza bla permess jew tard għax-xogħol, jiġifieri jekk membru tal-Korp mingħajr skuża raġonevoli li jkun assenti minn, jew tard għal, parata, qorti jew kull xogħol ieħor.
Nuqqas ta' ndafa.	11. Nuqqas ta' ndafa, jiġifieri, jekk membru tal-Korp waqt ix-xogħol jew waqt il-frank bl-uniformi f'post pubbliku jkun b'leġja mhux imqaxxa, jew liebes b'mod mhux xieraq, jew maħmuġ jew traskurat fil-persuna, ilbies jew tagħmir tiegħu.
Hsara fl-ilbies, eċċ.	12. Hsara fl-ilbies jew oġġetti oħra provduti, jiġifieri, jekk membru tal-Korp - (a) volontarjament jew b'negligenza jikkaguna xi ħala, telf jew hsara lil xi oġġett ta' lbies jew tagħmir, jew lil xi ktieb, dokument jew proprjetà oħra tal-Pulizija jew ta' xi dipartiment tal-Gvern; jew (b) jonqos milli jirrapporta xi telf jew hsara kaġunata kif intqal qabel ikun kif ikun.
Sokor.	13. Sokor, jiġifieri, jekk membru tal-Korp, waqt li jkun fuq ix-xogħol jew frank, ma jkunx kapaċi għax-xogħol minhabba x-xorb.
Xorb waqt ix-xogħol.	14. Xorb waqt ix-xogħol jew talb ta' xorb, jiġifieri, jekk membru tal-Korp - (a) mingħajr il-kunsens tal-uffiċjal superjuri tiegħu, jixrob, jew jirċievi mingħand xi persuna oħra, xi xorb li jsakkar waqt li jkun fuq ix-xogħol; jew (b) jitlob, jew jittanta li jipperswadi xi persuna oħra li tagħtih, jew li tixtri jew tikseb għalih, xi xorb li jsakkar waqt li jkun fuq ix-xogħol.
Dhul f'postijiet b'liċenza.	15. Dhul f'postijiet b'liċenza, jiġifieri, jekk mingħajr permess membru tal-Korp jidhol - (a) waqt li jkun fuq ix-xogħol f'xi post liċenzjat skont il-liġijiet dwar l-għoti ta' liċenzi għal xorb spirituz jew f'xi post ieħor fejn spirti jkunu maħżuna jew jitqassmu, meta l-preżenza tiegħu hemmhekk ma tkunx meħtieġa fl-eżekuzzjoni tad-dmir tiegħu; jew (b) f'xi post bħal dawġ bl-uniformi meta jkun frank.
Self ta' flus, eċċ.	16. Self, tislif jew aċċettazzjoni ta' rigali, jiġifieri, jekk membru tal-Korp jislef flus lil xi superjur fir-rank jew jissellef flus jew jaċċetta xi rigal mingħand xi inferjur fir-rank.
Kundanna kriminali.	17. Kundanna għal reat kriminali, jiġifieri, jekk membru tal-Korp ikun instab ħati ta' reat kriminali minn qorti.
Kompliċi f'reat.	18. Kompliċi f'reat kontra d-dixxiplina, jiġifieri, jekk membru tal-Korp jippermetti xi reat, jew xjentement jikkommetti att ta' kompliċità f'xi reat, kontra d-dixxiplina.
Kondotta ta' preġudizzju għal bonordni.	19. Ksur tal-ordni, jiġifieri, jekk membru tal-Korp iġib ruħu, b'att jew omissjoni, b'xi mod ta' preġudizzju għal bonordni jew dixxiplina,

jew xort'ohra mhux xieraq għal membru tal-Korp, u mhux provdut għalih band'ohra f'din l-Iskeda.

20. Għall-finijiet ta' din l-Iskeda l-kelma "prigunier" tfisser kull persuna f'xi kustodja jew detenzjoni legali, kemm jekk kundannata, kemm jekk tkun tistenna li tiġi proċessata, kemm jekk miżmuma mill-Pulizija, kemm jekk miżmuma b'mandat jew ordni legittimu. Tifsira.

IT-TIELET SKEDA

(Artikolu 38)

KODIĊI TA' PRATTIKA GĦALL-INTERROGAZZJONI TA' PERSUNI ARRESTATI

Dan il-kodiċi ta' Prattika għandu jkun aċċessibbli għal konsultazzjoni fl-Għases tal-Pulizija kollha, u f'kull post fejn normalment isiru intervisti sabiex il-membri kollha tal-Korp tal-Pulizija, persuni arrestati, jew membri tal-pubbliku jkunu jistgħu jaqrawh. Meta skont dan il-Kodiċi, persuna jkollha tingħata xi informazzjoni, dik l-informazzjoni m'għandhiex tingħata meta dik il-persuna ma tkunx kapaċi tifhimha, jew tkun qed iġġib ruhha b'mod vjolenti, jew tkun teħtieġ kura medika urgenti; madankollu, dik l-informazzjoni għandha tingħata kemm jista' jkun malajr. Regoli Ġenerali

1. Skop tal-interrogazzjoni

Qabel xejn, ftakar li l-għan tal-interrogazzjoni hu biex jiġi eżaminat jekk is-suspett raġonevoli f'min ikun qed jiġi interrogat ikunx validu jew le, u jekk ikun validu, biex jiġbor il-fatti u l-provi favur u kontra l-persuna interrogata għall-fini li dik il-persuna titressaq quddiem Qorti tal-Ġustizzja, jekk ikun hemm provi biżżejjed.

2. L-importanza tal-istqarrijiet

Billi l-istqarrija tal-persuna li tkun qed tiġi interrogata hija ta' importanza ewlenija bħala prova, hu importanti li ma jsir xejn matul l-intervista li jista', ukoll bl-inqas mod possibbli, jitfa' dubju fuq il-validità tal-istqarrija; u minhabba l-importanza tal-istqarrija bħala prova, il-Qrati tagħna huma stretti u metikolużi fil-kriterji li huma adottaw biex jiżguraw li dikjarazzjoni tkun saret b'mod konformi mal-artikolu 658 tal-Kodiċi Kriminali, jiġifieri li l-istqarrija tkun giet magħmula "volontarjament u ma gietx imġiegħla jew meħuda b'theddid jew b'biża', jew b'wegħdiet jew bi twebbil ta' vantaġġi".

3. Fejn tista' ssir l-interrogazzjoni

Bħala regola, l-interrogazzjoni għandha ssir fil-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija jew f'Għassa tal-Pulizija jew f'postijiet ohra taħt il-kontroll tal-Pulizija, ħlief meta jkun hemm raġunijiet serji li jkunu jindikaw li dan ikun ser jippreġudika serjament l-investigazzjonijiet.

4. Twiddiba

Il-persuna li tkun qed tiġi interrogata għandha d-dritt li tirrifjuta milli twieġeb għal xi mistoqsija li ssirilha.

Għal dawn ir-raġunijiet, qabel ma ssir l-interrogazzjoni ta' persuna suspettata li tkun għamlet reat, għandha tingħata twissija jew twiddiba f'din il-forma li ġejja:

"M'intix obligat li titkellem sakemm ma tkunx tixtieq li titkellem, imma dak li tgħid jista' jingiebi bi prova."

Meta tkun tapplika r-regola tal-inferenza skont id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi Kriminali, it-twiddiba għandha tkun kif ġej:

"M'intix obligat li titkellem sakemm ma tkunx tixtieq li titkellem, imma dak li tgħid jista' jingiebi bi prova; madankollu, jekk ma tkun trid tgħid xejn jew tonqos milli ssemmi xi fatt, il-Qorti jew il-ġudikant jistgħu jaslu għal regola ta' inferenza li tammonta għal prova korroborattiva, jekk matul il-proċess inti tressaq xi difiża li tkun ibbażata fuq xi fatt li ma tkunx semmejt matul l-interrogazzjoni."

PROCEDURI KIF ISSIR L-INTERROGAZZJONI

5. Identifikazzjoni tal-Uffiċjali tal-Pulizija

Min ikun qed imexxi l-interrogazzjoni u kull persuna oħra preżenti għandha tidentifika lilha nnifisha ma' min ikun qed jiġi interrogat.

6. Jitniżżel bil-miktub li tkun ingħatat it-twiddiba

Il-fatt li tingħata t-twiddiba msemija fir-regola 4 għandu jiġi registrat fl-istqarrija nnifisha, u min ikun qed jiġi interrogat għandu jingħata l-opportunità li jiffirma fi tmiem il-paragrafu fejn dan jitniżżel.

7. Dettalji ta' dak li jitniżżel

Meta, wara li tingħata t-twiddiba, min ikun qed jiġi interrogat jiddeciedi li jagħmel stqarrija, għandu jitniżżel dan li ġej: il-post fejn tkun saret l-istqarrija, il-ħin li fih tkun inbdiet u ntemmet l-interrogazzjoni, kull perjodu ta' interruzzjoni, u l-ismijiet ta' kull min ikun preżenti matul l-interrogazzjoni.

L-uffiċjal investigatur għandu dejjem jgħarraf lil min ikun suspettat qabel ma tittiehed xi stqarrija bil-miktub dwar ir-reat li jkun qed jiġi investigat.

8. Proċedura għall-abbozzar ta' stqarrija

Kemm jista' jkun, l-istqarrija għandu jkun fiha l-kliem eżatti li jintużaw minn min ikun suspettat, mingħajr ebda użu ta' vokabularju "uffiċjali". Meta ċ-ċirkostanzi jkunu hekk jindikaw, min ikun suspettat għandu jithalla jikteb l-istqarrija tiegħu nnifsu, u dan il-fatt għandu jiġi

mnizzel fl-istqarrija nnifisha. Il-persuna suspettata għandha tiġi mistiedna tiffirma l-istqarrija. Madankollu, "it-twiddiba" għandha dejjem titnizzel fil-bidu tad-dokument ukoll meta min ikun qed jiġi interrogat ikun bihsiebu jikteb l-istqarrija tiegħu nnifsu.

Tinsiex li wkoll jekk l-istqarrija ma tiġix iffirmata, din xorta tista' tingieb bi prova; madankollu, ir-raġuni li ġgħib il-persuna interrogata għaliex ma tkunx qed tiffirma l-istqarrija għandha titnizzel.

Ebda spazju vojta ma għandu jithalla fl-istqarrija hlief it-truf fuq kull naħa.

9. L-istqarrija għandha tinqara mis-suspettat kriminali

Meta tintemm il-kitba tal-istqarrija minn uffiċjal tal-pulizija, min ikun qed jagħmilha għandu jintalab jaqra kopja tagħha u li jista' jagħmel kull stqarrija ulterjuri li fiha jista' jagħmel korrezzjonijiet, tibdiliet jew żidiet skont ma jixtieq. Jekk min ikun ġie interrogat ma jkunx jista' jew jirrifjuta jaqra l-istqarrija, l-istqarrija għandha tinqara lill-persuna suspettata. Wara dan, il-persuna suspettata għandha jintalab tiffirmaha fi tmiemha u tinizjala kull paġna kif ukoll kull stqarrija ulterjuri li tiddeċiedi li tagħmel.

10. Iffirmar tal-Istqarrija mill-pulizija

L-uffiċjal li jkun qed imexxi l-interrogazzjoni għandu jiffirma l-istqarrija fi tmiemha, preferibbilment taħt il-firma, jekk ikun hemm, tal-persuna interrogata; l-uffiċjal, u kull min ikun qiegħed jassistih għandu jiffirma dikjarazzjoni li tkun tgħid li l-istqarrija tkun inqrat lill-persuna inkwistjoni li setgħet ukoll taqra kopja tagħha.

11. X'għandu jitnizzel fir-records ta' persuni arrestati

Għandu jitnizzel kull intervall li jkun hemm matul l-interrogazzjoni. Ir-records għandhom ukoll jindikaw kull hin meta l-persuna interrogata tingħata xi ikel jew xorb. Kull talba li ssir mill-persuna arrestata matul l-interrogazzjoni għandha tiġi registrata bil-miktub u dik it-talba għandha tiffirma parti mir-records tal-kustodja tad-detenut.

12. Regola kontra xi interrogazzjoni matul il-lejl

Persuna għandha biss tiġi interrogata matul il-lejl meta dan ikun indispensabbli għall-investigazzjoni jew għax ikun jevita milli jtawwal iż-żmien tal-arrest. Għandu jgħaddi żmien biżżejjed bejn interrogazzjoni u oħra biex dik il-persuna tkun tista' tistrieħ. L-interrogazzjoni m'għandhiex titkompla meta d-detenut ikun hekk għajjen li l-fakultajiet ta' rieda u fehim ikunu mittiefsa.

13. Żmien ta' mistrieħ

F'kull perjodu ta' 24 siegħa, l-arrestat għandu jithalla jistrieħ għal perjodu kontinwu ta' mill-anqas 8 sigħat, mhux interrotti b'xi interrogazzjoni, ivvjagħar jew interruzzjoni kkaġunata mill-

investigazzjoni. Bhala regola, dan il-perjodu għandu jkun matul il-lejl. Dan il-perjodu ta' mistrieħ ma għandux ikun interrott jew pospost sakemm ma jkunx hemm raġunijiet validi li jkunu jindikaw li jekk ma jkunx hemm interruzzjoni jew posponiment bħal dawk x'aktarx:

- (a) li jkun hemm riskju gravi ta' ħsara lil persuni, jew dannu lil proprjetà jew telf sostanzjali;
- (b) iż-żmien ta' arrest jittawwal b'mod mhux meħtieġ;
- (c) l-investigazzjoni tiġi serjament preġudikata.

Ebda xorb alkoholiku m'għandu jingħata lill-persuni arrestati, kemm-il darba dan ma jiġix preskritt minn tabib.

Għandhom isiru waqfiet fl-interrogazzjoni f'ħinijiet tal-ikel normali, u għandu jkun hemm ukoll waqfiet qsar għal xi kolazzjon f'intervalli ta' madwar sagħtejn, bla ħsara għad-diskrezzjoni tal-uffiċjal investigatur li jdewwem il-ħin għal kolazzjon jekk ikollu tassew għaliex jaħseb li dan x'aktarx:

- (a) ikun jinvolvi riskju ta' ħsara għal persuni jew telf gravi ta' proprjetà, jew dannu li jista' jsir fiha;
- (b) idewwem b'mod mhux meħtieġ il-helsien mill-kustodja tal-persuna; jew
- (c) xort'ohra jippreġudika r-riżultat tal-investigazzjoni.

14. Qerq bil-kliem

L-użu ta' xi qerq bil-kliem biex iwassal persuna tagħmel stqarrija ma jkunx projbit (bħal "diġà nafu kollox dwar il-każ; shabek diġà stqarrew kollox").

15. Hsieb speċjali għall-minorenni

Għandu jingħata hsieb speċjali meta jkunu qegħdin jiġu interrogati persuni taħt it-18-il sena. Kemm jista' jkun, u jekk dan ma jkunx ta' preġudizzju għall-investigazzjoni, dawn il-persuni għandhom jiġu intervistati fil-preżenza ta' xi wiehed mill-ġenituri, jew it-tutur tagħhom, jew fil-preżenza ta' xi persuna oħra, li ma tkunx membru tal-Korp tal-Pulizija, li jkun tal-istess sess bħall-persuna interrogata, bħal min ikollu l-ħsieb u l-kustodja effettiva tal-minorenni, jew haddiem soċjali.

Żgħażaġh u tfal li jkunu jattendu l-iskola jew xi istituzzjoni edukattiva oħra m'għandhomx, kemm jista' jkun, jiġu arrestati jew interrogati l-iskola. Meta jkun daqstant meħtieġ li l-intervista ssir l-iskola, dan għandu jsir fil-preżenza tal-kap tal-iskola.

16. Oppressjoni

Kull forma ta' mġiba li tista' tkun tammonta għal trattament inuman u degradanti, jew kull forma ta' tortura fiżika jew mentali, hi mhux biss projbita imma tammonta għal reat taħt l-artikolu 139A tal-Kodiċi Kriminali. Għar-reat hemm piena ta' massimu ta' disa' (9) snin priġunerija.

Għaldaqstant għandhom jittieħdu l-passi kollha mhux biss biex ma tiġrix dik l-imġiba, imma wkoll li ma ssir ebda azzjoni li tista' wkoll tagħti lok għal allegazzjonijiet ta' trattament hażin.

Għalhekk,

- (a) min ikun qed jiġi interrogat għandu dejjem u f'kull waqt joqgħod bilqiegħda, jekk ikun hekk jixtieq, matul l-interrogazzjoni;
- (b) huwa projbit kull kliem mhux xieraq, theddid, daħk ta' diżapprovazzjoni u mossi li jheddu;
- (c) taħt ebda ċirkostanza ma għandha persuna li tkun preżenti waqt l-interrogazzjoni, iżżomm jew turi xi arma tan-nar jew xi arma oħra, ukoll jekk biss biċ-ċajt; madankollu, id-detenut jista' jintwera daww l-armi tan-nar jew armi li jkollhom x'jaqsmu mal-investigazzjoni, meta dan ikun meħtieġ;
- (d) hadd m'għandu, meta jkun qed jiġi interrogat, jiġi marbut b'xi habel, katina jew tagħmir ieħor, imma jista' jiġi mmanettjat jekk dan ikun raġonevolment ġustifikat għas-sigurezza tiegħu jew dik ta' persuni oħra jew sabiex jinżamm milli jgħrab.

L-uffiċjal investigatur għandu jiftakar li kull detenut individwali jkollu ċ-ċirkostanzi partikolari tiegħu u għandu jiehu hsieb speċjali li dwar persuni partikolarment timidi jew debboli ma jsir xejn li jitfa' dubju fuq il-volontarjetà tal-istqarrija tagħhom.

17. L-interrogazzjoni ta' persuni b'diżabilità u persuni oħra

- (a) Jekk l-uffiċjal tal-pulizija jkun jidhirlu li persuna li jkun beħsiebu jinterroga jkollha diżabilità intellettuali li jgħajjem dubju dwar jekk il-persuna tistax tifhem il-mistoqsijiet li jsirulha, jew li tirrendi lill-persuna x'aktarx miftuħa għal sugġestjoni, l-uffiċjal għandu juża attenzjoni partikolari fil-mistoqsijiet li jagħmel u meta jkun qed jifli kemm għandu joqgħod fuq irrisposti. Kemm jista' jkun, persuna b'diżabilità intellettuali għandha tiġi interrogata biss fil-preżenza ta' ġenitur, jew it-tutor tagħha jew xi persuna oħra, li ma tkunx membru tal-Korp tal-Pulizija, u li tkun tal-istess sess bħall-persuna li tkun qed tiġi interrogata, bħal min ikollu l-kura u l-kustodja effettiva tal-persuna b'diżabilità jew xi haddiem soċjali;
- (b) dokument li jkun jirrapporta interrogazzjoni ma' persuna b'diżabilità intellettuali (wara li l-uffiċjal investigatur ikun aċċerta ruħu li l-persuna interrogata kienet kapaċi tagħmel l-istqarrija) għandu jiġi offrut għall-firma mhux biss tal-persuna b'diżabilità imma wkoll lil ommu jew lil missieru jew lil xi persuna oħra li tkun qed issieħbu u li tkun preżenti waqt l-interrogazzjoni; għandu jittiehed hsieb li jiġu verifikati l-fatti kollha dikjarati u li meta jkun possibbli tinkiseb korroborazzjoni;

- (c) fil-każ ta' persuni potenzjalment vulnerabbli, (bhal persuni taht l-influwenza ta' mediċinali, alkohol, mediċina, jew li jkunu fi stat ta' xokk) għandhom jittiehdu prekawzjonijiet sabiex jiġi żgurat li l-istqarrija ssir minnhom meta jkunu kapaċi japprezzaw is-sinifikat tal-mistoqsijiet u twegibiet tagħhom, u li l-istqarrija ma tkunx ir-riżultat ta' xi influwenza mhux dovuta mill-uffiċjal investigatur.

Il-Kummissarju għandu jagħmel regoli dwar l-interrogazzjoni, meta jkollu għaliex jahseb li persuna tkun jew marida jew truxa. L-uffiċjali investigaturi m'għandhomx jgħaddu għal interrogazzjoni mingħajr l-intervent u ċertifikazzjoni bil-quddiem li tinghata minn tabib, dwar kemm ikun adatt li ssir l-interrogazzjoni.

18. Stqarrijiet f'isla li ma jkunux il-Malti jew l-Ingliż

Hadd ma għandu jiġi interrogat mingħajr interpretu jekk dik il-persuna -

- (a) ma tkunx tifhem l-ilsien Malti jew Ingliż; jew
- (b) min ikun qed imexxi l-interrogazzjoni ma jkunx jifhem l-ilsien mitkellem mill-persuna interrogata.

Fil-każ ta' persuna li tagħmel stqarrija f'isla li ma jkunx il-Malti jew l-Ingliż:

- (a) l-interpretu jew l-uffiċjal li jirċievi l-istqarrija għandu jnizzel l-istqarrija bl-ilsien li ssir bih;
- (b) għandha ssir traduzzjoni għall-Malti eventwalment u din tinthemeż bħala esibit mal-istqarrija originali;
- (c) tkun biss l-istqarrija originali li tenhtieg li tiġi offruta lil min ikun għamel l-istqarrija.

19. Effett ta' dan il-Kodiċi

In-nuqqas ta' osservanza ta' xi waħda mid-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kodiċi ma jinvalidax l-istqarrija li tkun ittiehdet, kemm-il darba dak in-nuqqas ta' osservanza ma jkunx ixejjen l-volontarjetà tal-istqarrija. Madankollu, jistgħu jinbdew proċedimenti dixxiplinari kontra persuni li ma josservawx id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kodiċi.

20. Regoli ta' gwida

Finalment għandu jifakkar li dawn ir-regoli ta' tmexxija qegħdin jiġu ċirkolati mhux biss biex jipprevjenu l-għemil ta' xi haġa li tkun projbita mill-Kostituzzjoni jew il-liġi ta' Malta, imma wkoll sabiex jiġu evitati allegazzjonijiet minn persuni arrestati ta' xi trattament mhux kif imiss matul l-arrest tagħhom. Għaldaqstant, l-osservanza ta' dawn ir-regoli mhux biss ittejjeb ix-xbieha tal-Korp tal-Pulizija f'għajnejn il-pubbliku, imma wkoll tiżgura inqas problemi għall-Pulizija meta jiġu biex eventwalment iġibu prova tal-validità ta' stqarrijiet li jsiru minn persuni arrestati.

IR-RABA' SKEDA

(Artikolu 101)

REGOLAMENTI TAL-1990 DWAR IL-PENSJONIJIET
TAL-PULIZIJA

Regolamenti Ġenerali

1. It-titolu ta' dawn ir-regolamenti hu r-Regolamenti tal-1990 dwar il-Pensjonijiet tal-Pulizija.

Titolu fil-qosor.

2. (1) Bla hsara tad-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-Pulizija ta' Malta iżjed 'il quddiem imsejjah l-Att, u ta' dawn ir-Regolamenti, lil kull uffiċjal tal-Pulizija li jkun ilu fil-Korp għal għaxar snin jew iżjed, tista' tingħata pensjoni bir-rata ta' waħda minn erba' mija u ħamsin tal-ħlas tiegħu pensjonabbli għal kull xahar sħiħ ta' servizz pensjonabbli, sugġetta għal-limitazzjoni msemmija fl-artikolu 125 tal-Att.

Lil min u b'liema rati jingħataw il-pensjonijiet.

(2) Għall-finijiet ta' dawn ir-regolamenti, il-frazi "uffiċjal tal-Pulizija" għandha tinkludi persuni li servew mal-Forzi Armati ta' Malta u mas-Servizzi Korrettivi ta' Malta qabel ma servew fil-Korp tal-Pulizija u kull perjodu mhux maqtugħ ta' servizz mal-Forzi Armati ta' Malta u mas-Servizzi Korrettivi ta' Malta qabel il-perjodu ta' servizz bħala uffiċjal tal-Pulizija, għandu jiġi kalkolat bħala servizz f'korp dixxiplinat u jikkwalifika għal pensjoni skont it-termini u l-kondizzjonijiet tal-Att.

3. Is-servizz li għalih tista' tingħata pensjoni ma għandux ikun maqtugħ, hlief fil-każijiet li fihom is-servizz ikun ġie maqtugħ minhabba li tneħħiet il-kariga jew ġie sospiż għal xi żmien l-impieg, u mhux minhabba imġiba hażina jew irtir volontarju mill-impieg:

Is-servizz m'għandux ikun maqtugħ.

Iżda, iż-żmien ta' servizz qabel ma s-servizz ikun ġie maqtugħ jista' jiġi kkalkolat għall-pensjoni, flimkien maż-żmien tas-servizz wara li dan ikun ġie maqtugħ:

- (a) jekk iż-żmien kollu ta' bejn is-servizz u ieħor l-uffiċjal ikun għaddih f'impieg ieħor fis-servizz tar-Repubblika; jew
- (b) fil-każ meta dak l-uffiċjal tal-Pulizija, wara li jkun irriżenja mill-Korp, ikun sussegwentement issejjah lura fil-Korp bl-approvazzjoni tal-Prim Ministru minhabba fl-esiġenzi tal-Korp, u dik is-sejha lura tiġi ċertifikata mill-Prim Ministru.

4. (1) Għall-fini biex jiġi kalkolat l-ammont tal-pensjoni ta' uffiċjal tal-Pulizija li kellu perijodu ta' mhux anqas minn tliet snin ta' servizz pensjonabbli skont l-Att qabel l-irtirar tiegħu -

Salarji li jitqiesu għal kalkolu ta' pensjoni.

- (a) fil-każ ta' uffiċjal tal-Pulizija li jkun żamm l-istess kariga għal żmien ta' tliet snin minnufih qabel id-data tal-irtir tiegħu, għandhom jitqiesu l-ħlasijiet pensjonabbli annwali sħaħ li jkun imgawdi f'dik id-data dwar dik il-kariga;
- (b) fil-każ ta' uffiċjal tal-Pulizija li f'xi żmien matul dak

il-perjodu ta' tliet snin ikun gie trasferit minn kariga għal oħra, izda li l-ħlasijiet pensjonabbli tiegħu ma jkunux tbiddu minħabba dak it-trasferiment jew trasferimenti, ħlief bl-ġħoti ta' xi żjieda fl-iskala, għandhom jitqiesu l-ħlasijiet pensjonabbli annwali shaħ li jkun igawdi fid-data tal-irtirar tiegħu dwar il-kariga li kellu f'dak iż-żmien;

- (c) f'każijiet oħra għandu jitqies it-terz tat-total tal-ħlasijiet pensjonabbli li jkun igawdi l-uffiċjal tal-Pulizija dwar is-servizzi tiegħu matul it-tliet snin tas-servizz tiegħu minnufih qabel id-data tal-irtirar tiegħu:

Izda -

- (i) jekk dak it-terz ikun anqas mill-oghla ħlasijiet pensjonabbli annwali li hu jkun igawdi fid-data ta' xi trasferiment f'dak iż-żmien ta' tliet snin għandhom jitqiesu dawk il-ħlasijiet pensjonabbli annwali; u
- (ii) jekk dak it-terz ikun anqas mill-ħlasijiet pensjonabbli annwali li hu kien igawdi fid-data tal-irtirar tiegħu, kieku baqa, f'xi kariga li minnha gie trasferit f'xi żmien matul dak il-perijodu ta' tliet snin, u kien irċieva ż-żidiet kollha fl-iskala li, fil-fehma tal-Prim Ministru kienu jingħataw lilu għandhom jitqiesu l-ħlasijiet pensjonabbli annwali li kien ikun hekk igawdi.

(2) Għall-fini biex jiġu stabbiliti skont is-subregolament (1) il-ħlasijiet pensjonabbli li uffiċjal tal-Pulizija kellu jew kien ikollu, skont il-każ, huwa għandu jitqies -

- (a) li kien fis-servizz bil-ħlasijiet pensjonabbli shaħ matul il-perijodu ta' tliet snin minnufih qabel id-data tal-irtirar tiegħu; u
- (b) li kellu l-benefiċċju ta' kull żjieda minħabba revizjoni ta' salarji fil-ħlasijiet pensjonabbli ta' kull kariga tiegħu bħallikieku dik iż-żjieda kellha tithallas matul dak il-perjodu ta' tliet snin.

(3) Għall-fini ta' kalkolu tal-ammont tal-pensjoni ta' uffiċjal tal-Pulizija li kellu perijodu ta' anqas minn tliet snin servizz pensjonabbli qabel l-irtirar tiegħu -

- (a) għandha titqies il-medja tal-ħlasijiet pensjonabbli annwali li kellu matul dak il-perijodu;
- (b) għandu jitqies li kien fis-servizz bil-ħlasijiet pensjonabbli shaħ matul dak il-perijodu;
- (c) għandu jitqies li kellu l-benefiċċju ta' kull żjieda minħabba revizjoni ta' salarji fil-ħlasijiet pensjonabbli ta' kull kariga tiegħu bħallikieku dik iż-żjieda kellha tithallas matul dak il-perijodu; u
- (d) il-perjodi li fihom huwa ma kienx jattendi għax-xogħol

bil-leave minghajr salarju, mogħti minhabba raġunijiet ta' hteġa pubblika bl-approvazzjoni tal-President, u li fihom hu ma kienx ikkwalfika għal pensjoni rigward servizz pubbliku ieħor.

(4) F'ebda ċirkostanzi ma għandhom il-hlasijiet pensjonabbli li għandhom jitqiesu jkunu iżjed mill-hlasijiet pensjonabbli annwali shaħ li kellu l-uffiċjal tal-Pulizija fid-data tal-irtirar tiegħu dwar il-kariga li jkollu dak iż-żmien.

(5) Fil-każ ta' uffiċjal tal-Pulizija li għalih japplika r-regolament 5(1)(d), id-data tal-irtirar tiegħu għandha -

- (a) meta dak l-uffiċjal jilhaq l-età tal-irtirar; jew
- (b) meta dak l-uffiċjal kien ikun, li ma kenitx għat-tkeċċija tiegħu, għalaq 25 sena servizz; jew
- (c) meta dak l-uffiċjal imut,

qabel ma t-tkeċċija tiegħu tkun giet dikjarata nulla mill-awtorità kompetenti, titqies li tkun id-data meta dak l-uffiċjal jilhaq l-età tal-irtirar, jew id-data meta jkun għalaq 25 sena servizz, jew id-data meta jmut, skont liema tiġi l-ewwel, u l-hlasijiet pensjonabbli tiegħu li għandhom jitqiesu għandhom ikunu daww li hu kieku kien qiegħed jirċievi f'dik id-data li kieku ma kienx hekk tkeċċa.

5. (1) Għall-finijiet ta' kalkolu tal-ammont ta' pensjoni ta' uffiċjal tal-Pulizija, il-perijodi li ġejjin għandhom jitqiesu bħala servizz pensjonabbli:

Kalkolu ta' pensjonijiet.

- (a) il-perjodi li fihom huwa kien jattendi għax-xogħol;
- (b) il-perjodu li fih irċieva nofs salarju;
- (c) il-perjodi li fihom huwa ma kienx jattendi għax-xogħol *bil-leave* b'salarju shiħ jew b'nofs salarju;
- (d) il-perjodu wara t-tkeċċija mill-Korp, meta dik it-tkeċċija tiġi sussegwentement dikjarata minn awtorità kompetenti li kienet invalida, saż-żmien tat-tqegħid tiegħu lura mill-ġdid, jew id-data meta dak l-uffiċjal tal-Pulizija kien ikun għalaq 25 sena servizz, jew id-data meta dak l-uffiċjal tal-Pulizija jkollu jirtira minhabba fl-età, jew id-data meta dak l-uffiċjal imut, skont liema tiġi l-ewwel.

U l-perjodi li fihom huwa kien nieqes *bil-leave*, minbarra daww imsemmijin hawn fuq, għandhom jitnaqqsu mis-servizz kollu tal-uffiċjal sabiex jintlaħaq il-perjodu ta' servizz pensjonabbli tiegħu.

(2) Għall-finijiet tas-subregolament (1)(d) u għall-finijiet tar-regolament 4(5), il-kelma "tkeċċija" għandha titqies li tinkludi "irtirar obbligatorju għal raġuni ta' interess pubbliku" u l-kelma "tkeċċa" għandha tinftiehem bl-istess mod.

6. Meta uffiċjal jaġixxi flok haddieħor f'kariga pensjonabbli fil-Korp, iż-żmien ta' dan is-servizz jista' jingħadd bħala servizz pensjonabbli taht l-Att.

Servizz magħmul fil-kariga ta' haddieħor.

Basta li -

- (a) iż-żmien illi fih l-uffiċjal ikun aġixxa ma jkunx biċċa mis-servizz pensjonabbli tal-uffiċjal li qabel kien fil-kariga, u m'għandux jiġi kkalkolat bħala biċċa mis-servizz pensjonabbli ta' dan l-uffiċjal fil-Korp taht dan l-Att;
- (b) sewwa sew qabel dan iż-żmien ta' servizz jew sewwa sew warajh ikun hemm servizz fi kwalità effettiva fil-Korp.

Tnehhija ta' kariga jew organizzazzjoni mill-ġdid ta' kariga.

7. Jekk uffiċjal tal-Pulizija jirtira jew jitneħħa mill-Korp minhabba t-tnehhija tal-kariga tiegħu, inkella sabiex jagħti lok li jsir aħjar il-Korp biex b'hekk jista' jkun hemm iżjed effiċjenza u ekonomija, lil dan l-uffiċjal tista' tingħata pensjoni:

Iżda, madankollu, jekk huwa jkun ilu fil-Korp għal anqas miż-żmien ta' għaxar snin, meħtieġ biex jikkwalifikah għal pensjoni jista' jiġi mogħti pensjoni kkalkolata skont ir-regolament 2 bħallikieku ma kien hemm ebda żmien ta' kwalifika:

Iżda wkoll din il-pensjoni tingħata taht il-kondizzjoni illi hu jista' jerga' jiġi msejjah għas-servizz fil-Korp:

Iżda, barra minn dan, jekk dan l-uffiċjal tal-Pulizija ma jkunx tajjeb għal impieg iehor fil-Korp jew jekk ma jkunx hemm raġuni ta' tama, fil-fehma tal-Prim Ministru, illi fi żmien qasir jista' jerga' jiġi mpjegat, tista' tiġi lillu mogħtija pensjoni mingħajr il-kondizzjoni msemmija hawn fuq.

Rati ta' Pensjoni meta karigi jiġu mneħħija.

8. Uffiċjal tal-pulizija li l-kariga tiegħu tiġi mneħħija, tista' tingħatalu żjieda fil-pensjoni bir-rata ta' wahda minn sittin tal-ħlas tiegħu pensjonabbli fis-sena għal kull perijodu shih ta' tliet snin servizz pensjonabbli:

Iżda -

- (a) iż-żjieda m'għandha f'ebda każ taqbeż il-ghaxra minn sittin; u
- (b) ebda żjieda m'għandha ssir b'mod illi tikkwalifika uffiċjal għal pensjoni ta' valur fis-sena oghla minn dak li għalih huwa kien ikun ikkwalifikat b'tul ta' servizz meta jilhaq l-età li fiha huwa jista' jiġi mgieghel li jirtira, jew għal pensjoni ta' valur fis-sena oghla mill-massimu stabbilit fl-artikolu 125 tal-Att.

Uffiċjali li jirtiraw minhabba ħsara fil-persuna.

9. Meta uffiċjal tal-Pulizija tiġrilu ħsara permanenti fil-persuna li twassal għal diżabilità permanenti -

- (a) mingħajr htija tiegħu; u
- (b) filwaqt li jkun qiegħed jaqdi dmirijietu; u
- (c) minhabba f'tali korrimment huwa inkapaċi li jaqdi l-ebda rwol iehor fil-Korp; u
- (d) ikun ġie debitament iċċertifikat minn Bord dwar il-Korrimenti mahtur mill-Ministru responsabbli għall-

Pulizija skont l-ewwel proviso tal-paragrafu 123(e),

dak l-uffiċjal għandu jkun intitolat għal hłas ta' pensjoni bħallikieku huwa kien temm il-25 sena servizz.

10. (1) Meta uffiċjal tal-pulizija, mhux minhabba f'xi nuqqas tiegħu, imut b'konsegwenza diretta li jkun żvolġa d-dmirijiet tax-xogħol tiegħu, id-dipendenti tiegħu, sakemm ma jkunx prekluz mil-liġi, ikunu intitolati għall-hłas tal-pensjoni, kif jidher hawn taht.

Pensjoni lil nisa romol ta' uffiċjali maqtula waqt is-servizz.

(2) Għall-fini tas-subregolament (1), il-hłas tal-pensjoni tiegħu għandu jiġi mogħti lil:

- (a) il-konjuġi jew sieheb superstiti tal-mejjet sakemm dan il-konjuġi jerga' jżżewweġ jew is-sieheb jidhol f'unjoni oħra ta' status ekwivalenti skont l-Att dwar l-Unjoni Ċivili, jew jilhaq l-età pensjonabbli; jew
- (b) fin-nuqqas ta' konjuġi jew sieheb eligibbli, it-tifel jew it-tfal tal-mejjet sakemm dak it-tifel jew tfal jilhaq l-età ta' 18-il sena jew sakemm dak it-tifel jew tfal jilhaq l-età ta' 23 sena jekk jattendi istituzzjoni edukattiva *full-time*; jew
- (c) fin-nuqqas ta' tfal, ġenitur jew qarib immedjat tal-familja li kien ikun jiddependi minnu għall-manteniment, għal perjodu ta' 5 snin mill-mewt tal-uffiċjal tal-Pulizija sakemm dan ikun fi stat ta' dipendenza:

Iżda l-hłas tal-pensjoni mogħti lit-tifel jew lit-tfal kif previst fil-paragrafu (b) għandu jinqasam b'mod ugwali u, fil-każ ta' minuri, fdat lill-gwardjan legali tagħhom kif stabbilit fl-Att dwar il-[Protezzjoni tat-Tfal \(Harsien Alternattiv\)](#).

Kap. 569.

11. (1) Il-pensjonijiet ikkalkolati bir-rati msemmijin hawn fuq, jingħataw biss fil-każ ta' servizz li jkun sar tassew bil-fedeltà u b'mod meritevoli.

L-imġiba tajba hija mehtieġa.

(2) Meta l-fedeltà u bżulija tal-uffiċjal ma jilhqax l-ewwel grad ta' mertu, il-kalkolu jista' jsir b'rati anqas minn daww imsemmijin hawn fuq.

12. Pensjonijiet, gratifikazzjonijiet u *allowances* li jithallsu taht dawn ir-regolamenti għandhom jiġu wkoll imħallsa lill-persuna li jkollha jedd għalihom fi Stati Membri oħra tal-Komunità Ewropea netti minn kull taxxa u hłasijiet relattivi għat-trasferiment tagħhom skont l-Artikolu 5 tad-Direttiva tal-Kunsill 98/49/EC tad-29 ta' Ġunju, 1998 dwar is-salvagwardja tad-drittijiet tal-pensjoni supplimentari ta' persuni impjegati u daww li jaħdmu għal rashom li jiċċaqilqu fi hdan il-Komunità.

Hłasijiet transkonfini.

Tagħrif dwar persuni li jkollhom jedd għal pensjoni, gratifikazzjoni jew *allowance*.

13. Meta uffiċjal tal-pulizija li dawn ir-regolamenti japplikaw dwaru jintbagħat jaħdem fi Stat Membru ieħor tal-Komunità Ewropea, dak l-uffiċjal tal-Pulizija jkollu jedd jirċievi tagħrif adegwat dwar il-jeddijiet li jkollu taht ir-regolament 12.